

คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร
ในทัศนะของผู้ปกครอง

EXPECTED AND ACTUAL CHARACTERISTICS OF THE PRIMARY SCHOOL
STUDENT UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION,
PHRA NAKORN DISTRICT. AS PERCEIVED BY THEIR PARENTS

พัชรินทร์ แซ่เจียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 24 ก.ย. 2550

วัน เดือน ปี.....
เลขทะเบียน..... 00210928 *

สารบัญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2549

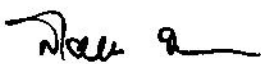
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

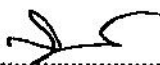
วิทยานิพนธ์ คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
 กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง
โดย นางสาวพัชรินทร์ แซ่เจียง
สาขา การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์
กรรมการ อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

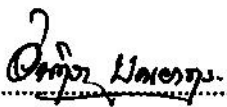

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เสรษฐจูชร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด จำปาทอง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อินทิรา บุญยาทร)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พัชรินทร์ แซ่เจียง. (2550) คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง.

วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

คณะกรรมการควบคุม รองศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มปรีบุรณ์ อาจารย์ทวีศักดิ์
จงประดับเกียรติ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวัง ของนักเรียนโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง 2) เพื่อ
ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริง ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงาน
เขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง และ 3) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังกับที่เป็น
จริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะ
ของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6)
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน
302 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามคุณภาพที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน ในทัศนะ
ของผู้ปกครอง ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้คำนวณค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่คาดหวังของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน
2. คุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครองด้านดีและมีความสุขอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านเก่ง
อยู่ในระดับปานกลาง
3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังกับที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง พบว่ามี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ด้าน โดยคุณลักษณะที่คาดหวังมี
ค่าเฉลี่ยสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง

Patcharin Sae-jiang. (2007). Expected and Actual Characteristics of the Primary School Student under the Bangkok Metropolitan Administration, Phra nakorn District. as Perceived by their Parents. Master of Education (Educational Administration). Bangkok : Bansomdejchaopraya Rajabhat University. Advisor Committee : Associate Professor Suporn Limboriboon Mr.Thaweesak Jongpradubkiat

This research was aimed at 1) studying the expected characteristics of the primary school student under the Bangkok metropolitan administration, Phra nakorn district as perceived by their parents. 2) studying actual characteristics of the primary school student under the Bangkok metropolitan administration, Phra nakorn district as perceived by their parents. And 3) comparing the expected and actual characteristics of the primary school student under the Bangkok metropolitan administration, Phra nakorn district as perceived by their parents. A sample is 302 parents of grade 4 – 6 student under the Bangkok metropolitan administration, Phra nakorn district in the academic year 2006. the research tool was the questionnaire about the quality of desirable and actual characteristics of the student as perceived by parents. The data analyses were percentage, arithmetic mean, standard deviation and the t-test method was used in testing the hypothesis.

The investigation showed that

1. The expected characteristics of the primary school student under the Bangkok metropolitan administration, Phra nakorn district as perceived by their parents ranked within the good level by all.
2. The actual characteristics of the primary school student under the Bangkok metropolitan administration, Phra nakorn district as perceived by their parents in the goodness part and the happiness part ranked within the good level and the wisdom part ranked within the moderate level.
3. In comparing the expected and actual characteristics of the primary school student under the Bangkok metropolitan administration, Phra nakorn district as perceived by their parents, it was found that the test showed a significant difference in terms of statistics at 0.01 by all while the arithmetic mean of the quality of desirable characteristics was higher level than the quality of actual characteristics.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์สุภรณ์ ลีมนบริบูรณ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรวดี จงประดับเกียรติ อาจารย์อุดมศักดิ์ นาดี ท่านผู้อำนวยการรวดี พระวิวงศ์ ท่านผู้อำนวยการพัชร สังวณเดียน และท่านศึกษาธิการเขตประสิทธิ์ ปริธาดศักดิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู ตลอดจนผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพระนคร ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณนุสิต ไสกระจำง คุณจตุพร คำแก้ว ผู้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดจนผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือทุกท่านที่มีได้ระบุนามในที่นี้ ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่เปรมฤทัย แซ่เจียง ผู้ให้กำลังใจสติปัญญา ให้ความรักความห่วงใย กำลังใจและการสนับสนุนทุก ๆ ด้านแก่ลูกในการศึกษาเล่าเรียนตลอดมา

คุณค่าและคุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ผู้วิจัยด้วยความเคารพ

พัชรินทร์ แซ่เจียง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศคุณูปการ.....	จ
สารบัญเรื่อง.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	9
แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549).....	12
นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	14
แผนยุทธศาสตร์สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปี 2547 – 2549.....	15

คุณลักษณะของผู้เรียน

ลักษณะของการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ.....	23
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กนักเรียนกรุงเทพมหานคร.....	28
มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
งานวิจัยในประเทศ.....	34
งานวิจัยต่างประเทศ.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	45
คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน.....	47
การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน.....	54
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	80
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	82
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	90
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	97

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	41
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ตารางที่ 3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะด้านดีที่คาดหวัง และที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง	47
ตารางที่ 4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะด้านเก่งที่คาดหวัง และที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง.....	49
ตารางที่ 5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะด้านมีความสุข ที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง.....	52
ตารางที่ 6	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะด้านดี ที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง.....	54
ตารางที่ 7	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะด้านเก่ง ที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง.....	55
ตารางที่ 8	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะด้าน มีความสุขที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง.....	58
ตารางที่ 9	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะทุกด้าน ที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง.....	60

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
แผนภาพที่ 2	แสดงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษากทมมหานคร.....	11
แผนภาพที่ 3	แสดงลักษณะของผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์.....	27
แผนภาพที่ 4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งเจ็ดประการ.....	29

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้านให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า "การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .2540 : 1) ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ เห็นได้จากการตราบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ซึ่งเน้นให้สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต้องจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนา คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และเป็นคนมีความสุข ปรากฏผลสัมฤทธิ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .2543 : 17)

โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาของสังคม จึงมีหน้าที่พัฒนานักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตของโรงเรียนให้มีคุณภาพ ตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ซึ่งการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน และการศึกษาที่มีคุณภาพนั้น ต้องมีเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ในหมวด 6 มาตรา 47 - 51 ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .2543 : 16) และมีการปรับมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง (พ.ศ.2549 – 2553) เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2548 ทั้งหมด 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้

โดยมาตรฐานการศึกษาเหล่านี้จะเป็นทิศทางให้สถานศึกษาได้มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้ มีคุณภาพเพิ่มขึ้นเพื่อบรรลุถึงจุดหมายของการจัดการศึกษาดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภาระหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้ประชาชนในท้องถิ่น โดยการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็น อำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มีการจัดการศึกษาระดับและหลายรูปแบบ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 435 โรงเรียน ใน 50 เขต ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของ กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคนและ สังคมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่กำหนดให้ สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเสริมสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูป การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งมีความสำคัญในการจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ คนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาของ กรุงเทพมหานครจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์โดยมุ่งเน้นปฏิรูปการเรียนรู้ คำนึงถึงความสำคัญของผู้เรียน ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการศึกษาตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษาที่มี มาตรฐานสู่การประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานเขตพระนครมีโรงเรียน 11 โรงเรียน ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากเขตพระนครเป็นเขตที่เป็นศูนย์กลางของ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว มีพระบรมมหาราชวังและวัดสำคัญมากมาย รวมทั้งสถานที่ราชการที่สำคัญหลายแห่ง จึงทำให้ในเขตพระนครมีชุมชนอันเป็นที่อยู่อาศัยของ ประชาชนจำนวนไม่มากนัก ส่งผลทำให้จำนวนนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครน้อยลงไป

ด้วยเมื่อเทียบกับเขตอื่น และนอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ กล่าวคือ นักเรียนบางส่วนเป็นเด็กที่ย้ายตามผู้ปกครองจากต่างจังหวัดเข้ามาทำงานทำใน กรุงเทพมหานคร บางส่วนเป็นพวกไร้ที่อยู่อาศัย บางส่วนมาจากครอบครัวที่มีอาชีพค้าขายซึ่งมีฐานะปานกลาง จากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจดังกล่าวจึงทำให้ผู้ปกครองยกภาระการอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้กับทางโรงเรียน จึงเป็นหน้าที่อันหนักอึ้งของโรงเรียนที่จะต้องพัฒนานักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตของโรงเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา อันจะช่วยยกระดับคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับทัศนะของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตพระนคร จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียนให้มีคุณภาพ และเป็นแนวทางที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ประโยชน์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตพระนครต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวัง ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริง ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังกับที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง

สมมติฐานของการวิจัย

คุณลักษณะที่คาดหวังของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครองสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูนำไปเป็นแนวทางวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง และมีคุณภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครและของชาติต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6) โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 11 โรงเรียน รวมจำนวน 1,245 คน โดยถือว่านักเรียนแต่ละคนมีผู้ปกครอง 1 คน

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

คุณลักษณะนักเรียนที่คาดหวังและที่เป็นจริงในทัศนะของผู้ปกครองตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน ตามมติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยจำแนกคุณลักษณะนักเรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านดี ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ด้านเก่ง ได้แก่

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี
วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมี
วิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการ
เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 7 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ด้านมีความสุข ได้แก่

มาตรฐานที่ 2 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 3 มีสุนทรีย์ภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และ
กีฬา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดาหรือมารดาหรือผู้ดูแลเลี้ยงดูนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ปีการศึกษา 2549 ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6) โดยถือว่านักเรียน 1 คน มีผู้ปกครองเพียงคนเดียว

นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต
พระนคร ปีการศึกษา 2549 ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6)

ทัศนะของผู้ปกครอง หมายถึง ความคิดหรือการลงความเห็นต่อคุณลักษณะนักเรียนใน
ปกครองของตนเองที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนในด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุข

คุณลักษณะนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐาน
การศึกษา ด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน โดยจำแนกเป็น ดี เก่ง มีความสุข

คุณลักษณะด้านดี หมายถึง มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบซื่อสัตย์ สุจริต กตัญญู
กตเวที มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ประหยัด ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และ
ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

คุณลักษณะด้านเก่ง หมายถึง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิด
อย่างเป็นระบบ มีความคิดแบบองค์รวม มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดไตร่ตรอง มี
ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน 8 กลุ่มสาระ (ภาษาไทย
คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การ
งานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ) ในระดับดี มีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหา
ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และ
สามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา สามารถวางแผน
ทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีม
ได้ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

คุณลักษณะด้านมีความสุข หมายถึง รู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกาย
สม่ำเสมอ น่านัก ส่วนสูงและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ไม่เสพติดหรือแสวงหาผลประโยชน์จาก
สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลียงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัยและอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหา
ทางเพศ มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ให้เกียรติผู้อื่น ำรงแ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่
ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ด้านดนตรี นาฏศิลป์โดยไม่ขัด
หลักศาสนา ด้านกีฬา / นันทนาการ และศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นและของ
ไทย

คุณลักษณะที่คาดหวัง หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ต้องการหรือมุ่งหวังให้เกิดขึ้นใน
นักเรียนตามความต้องการของผู้ปกครอง

คุณลักษณะที่เป็นจริง หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมาให้เห็นใน
ปัจจุบันตามที่เป็นจริงหรือปฏิบัติอยู่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษามุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
- มาตรฐานที่ 2 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
- มาตรฐานที่ 3 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
- มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีจิตวิญญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์
- มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
- มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- มาตรฐานที่ 7 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ดังปรากฏในแผนภาพที่ 1

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินภายนอก
ด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรมและ
ค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย
และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 3 มีสุนทรียภาพและลักษณะ
นิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิด
วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีจิตวิญญาณ มี
ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมี
วิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่
จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนา
ตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 7 มีทักษะในการทำงาน รัก
การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

คุณลักษณะนักเรียนที่
คาดหวังและที่เป็นจริง
3 ด้าน คือ

- ด้านดี
- ด้านเก่ง
- ด้านมีความสุข

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
 - 1.1 การจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 1.2 แผนพัฒนาการศึกษากทมกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549)
 - 1.3 นโยบายด้านการศึกษากทมกรุงเทพมหานคร
 - 1.4 แผนยุทธศาสตร์สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปี 2547 – 2549
2. คุณลักษณะของผู้เรียน
 - 2.1 ลักษณะการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 - 2.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กนักเรียนกรุงเทพมหานคร
 - 2.3 มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 2.4 มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยรับโอนการจัดการศึกษามาจาก 2 องค์การ คือ เทศบาลนครหลวง และองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพมหานคร ซึ่งองค์การทั้งสองถือกำเนิดเมื่อปี พ.ศ. 2514 จากประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 และ 25 โดยเทศบาลนครหลวงเป็นการยุบรวมกันและรับโอนการจัดการศึกษาจากเทศบาลนครกรุงเทพมหานครและเทศบาลนครธนบุรี และองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพมหานครเป็นการยุบรวมกันและรับโอนการจัดการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครและองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี ทั้งนี้โดยเทศบาลทั้งสองรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งสองรับโอนการจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปี พ.ศ. 2509

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยมีการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบมีดังนี้คือ

1. การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

1.1 การจัดในรูปศูนย์เลี้ยงดูเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน และสำนักอนามัย

1.2 การจัดการศึกษาในระดับอนุบาล 1 มีจำนวน 423 โรงเรียน ระดับอนุบาล 2 มีจำนวน 428 โรงเรียน

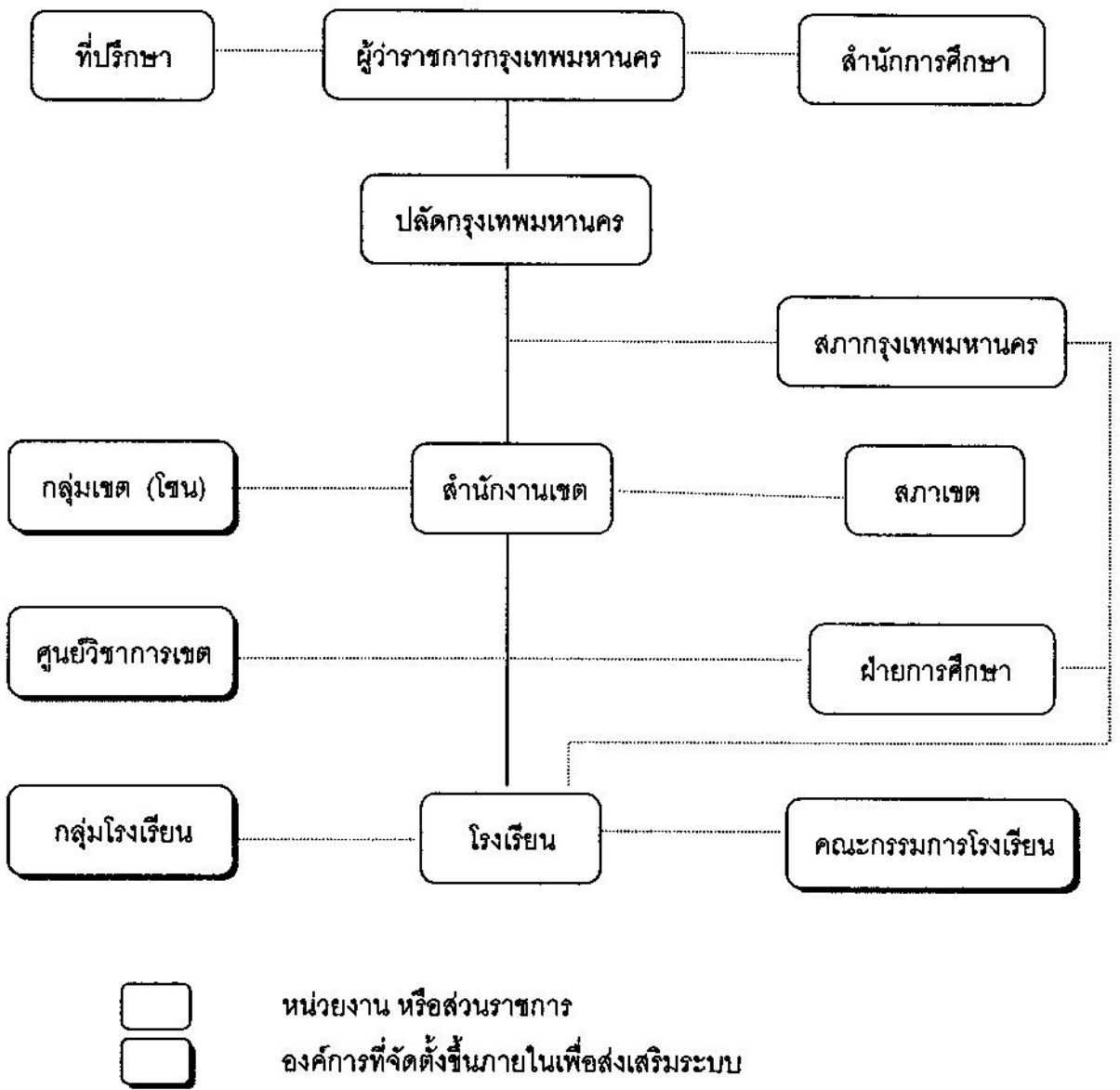
2. จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษา และสำนักงานเขต มีโรงเรียนจำนวน 435 โรงเรียน ซึ่งตั้งกระจายอยู่ใน 50 สำนักงานเขต

3. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 60 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 โรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษา และสำนักงานเขต

4. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในความรับผิดชอบของสำนักการแพทย์

5. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร และจัดให้แก่กลุ่มสนใจตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน

การบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามระบบบริหารราชการ และระบบการปกครองของกรุงเทพมหานคร ในส่วนของการประถมศึกษาจัดในลักษณะของการบังคับบัญชา ซึ่งมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่เป็นฝ่ายการเมือง มีอำนาจสูงสุดในการบริหารการศึกษา โดยเป็นผู้กำหนดนโยบาย ผู้ที่มีอำนาจรองลงมาและทำหน้าที่กำกับให้เป็นไปตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คือ ปลัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุดของข้าราชการประจำ ทั้งนี้โดยมีสำนักงานการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการ หรือเป็นหน่วยงานที่ปรึกษา ส่งเสริมและสนับสนุน แต่ไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชาในสายการบังคับบัญชาแต่อย่างใด อำนาจในการบริหารการศึกษาต่อจากปลัดกรุงเทพมหานครต่อไปคือ ผู้อำนวยการเขต ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน ทำหน้าที่ดูแลข้าราชการครูในโรงเรียนต่าง ๆ ที่สังกัดสำนักงานเขต ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย โดยการกำกับ ติดตาม ดูแลการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด โดยมีงานศึกษาธิการเป็นที่ปรึกษา และให้การสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปโดยราบรื่น ช่วยขจัดปัญหาให้ แต่ไม่มีอำนาจในสายการบังคับบัญชา นอกจากนี้ผู้อำนวยการเขตเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาความดีความชอบ และลงโทษผู้ที่ทำผิดทางวินัยของทางราชการอีกด้วย ส่วนโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติการโดยตรง อยู่ในฐานะที่มีอำนาจต่ำสุดของสายการบังคับบัญชาที่รองลงมาจากสำนักงานเขต โครงสร้างการบริหารการศึกษากรุงเทพมหานคร ดังปรากฏในแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แสดงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษากรุงเทพมหานคร
 (ที่มา : กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2544 : 9)

แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549)

แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร ระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549) (กองวิชาการ สำนักการศึกษา. 2545 : 9-12) ในส่วนการศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 435 โรงเรียนนั้น ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ ปฏิรูปการเรียนรู้ ส่งเสริมประกันคุณภาพ เสริมสร้างความเป็นไทย ทันสมัยใน วิทยาการ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม
2. พันธกิจ ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว จึงได้กำหนดเป็นพันธกิจในการ ดำเนินการทั้งหมด 6 ด้าน คือ

ปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตร

พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน

พัฒนาและสร้างเสริมคุณภาพครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส และผู้มีความต้องการพิเศษ

พัฒนาระบบบริหารและจัดการด้านการศึกษาให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนานี้ ต้องการให้เด็กของกรุงเทพมหานครได้รับการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพัฒนาสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครให้มี คุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ

1. เด็กในกรุงเทพมหานครได้รับการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ภายในปี 2548
4. มีระบบบริหารการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และตอบสนองแผนการปฏิบัติการกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้ จะต้องมีการพัฒนาการให้บริการทางการศึกษาให้ ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น มีการพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และมีระบบการ

ตรวจสอบ ติดตาม เพื่อรักษาคุณภาพดังกล่าวเอาไว้อย่างสม่ำเสมอ โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนา ดังนี้

1. พัฒนาการให้บริการทางการศึกษาให้ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยมียุทธศาสตร์ในการดำเนินการ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพและความทั่วถึงในการจัดบริการการศึกษาภาคบังคับ โดยมีเป้าหมายให้เด็กที่ประสงค์จะเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา และเด็กทุกคนในกรุงเทพมหานครทุกคน ที่ประสงค์เข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จะได้รับการศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับ นอกจากนี้ช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่อง พิการ และด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษา

2. พัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้รองรับความเปลี่ยนแปลงของโลกและการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป โดยมียุทธศาสตร์ในการดำเนินการ ดังนี้

การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนของกรุงเทพมหานครมีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีเป้าหมายพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยให้โรงเรียนสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์กลาง พัฒนาให้นักเรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกความเป็นไทย โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย นักเรียนที่มีความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรม ดนตรี นาฏศิลป์ ได้แสดงความสามารถ และได้รับการสนับสนุน และโรงเรียนมีการบูรณาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในกระบวนการเรียนการสอน นักเรียนปลอดจากสารเสพติด อบายมุข ส่งเสริมพลานามัย โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนมีพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง เติบโตสมวัย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม นักเรียนสามารถเล่นกีฬาตามความสนใจ และนักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬาได้แสดงถึงศักยภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาโดยครู ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน มีความรู้ ทักษะในการประกันคุณภาพการศึกษา และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ภายในปี พ.ศ. 2548

พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน โดยมีเป้าหมายให้ครู ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน มีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่ยึดผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ครูและผู้บริหารโรงเรียนทุกคนพัฒนาตนเองได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และมีจรรยาบรรณของความเป็นครู

การช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่อง พิการ และด้อยโอกาส พร้อมทั้งส่งเสริมนักเรียนผู้มีความต้องการพิเศษให้ได้รับการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสม โดยสงเคราะห์นักเรียนที่บกพร่อง พิการ และด้อยโอกาส ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้เด็กเหล่านั้นได้รับการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนาครูผู้สอนนักเรียนเรียนร่วมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ นอกจากนี้ ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

3. พัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพ โดยมียุทธศาสตร์การดำเนินการ ดังนี้

3.1 ปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ปรับปรุงโครงสร้างขององค์การ ด้านการบริหารการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับโครงสร้างระดับชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องโรงเรียน รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ

3.2 การกระจายอำนาจสู่ระดับโรงเรียนให้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารและการจัดการ โดยมีเป้าหมายให้ทุกโรงเรียนมีการจัดระบบบริหารจัดการเป็นของตนเอง (School Based Management) ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทุกโรงเรียนบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม

นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร (กองวิชาการ สำนักการศึกษา.2544 : 1-2) มีดังนี้

1. เร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามระบบการประกันคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย

2. ขยายโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งโดยการเปิดสอนเอง ให้ระบบการส่งต่อและสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในรูปแบบของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา

3. ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ มีศักดิ์ศรี ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และสนับสนุนสวัสดิการ รวมทั้งสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น ตลอดจนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

4. เร่งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีและวิทยาการที่ทันสมัย เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการนำเทคโนโลยีมาใช้ที่เหมาะสม ตลอดจนสนับสนุนวัสดุครุภัณฑ์อย่างเพียงพอ

5. พัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษา หลักการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นการกระจายอำนาจลงสู่ระดับโรงเรียน ระดมทรัพยากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้บุคคล องค์กร ชุมชน สถานบันต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

6. จัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

7. ดำเนินการให้โรงเรียนปลอดจากสิ่งเสพติดและสอหดแทรกครอบครัวยุติการศึกษาทุกระดับเพื่อให้เกิดความตระหนักในเรื่องความพร้อมที่จะมีลูก เลี้ยงลูกได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและพึ่งพาตนเองได้

แผนยุทธศาสตร์สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปี 2547 – 2549

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการบริหารการศึกษาของ กรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา .2546 : 1-9) ไว้ดังนี้

ปรัชญานำทาง

เรียนรู้ คู่ รอยยิ้ม

วิสัยทัศน์

ฉันทักกำลังทั้งสังคม สร้างสรรค์พัฒนาระบบการศึกษาของเมืองให้ก้าวไกล ก้าวทันโลก เพื่อให้ได้ผลผลิตนักเรียนคุณภาพพร้อมเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่าของเมือง

พันธกิจ

1. เป็นองค์กรแกนนำที่มีพันธกิจในการส่งเสริม สนับสนุน และเร่งรัดให้สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครทุกระดับ บริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีคุณภาพ เกียรติคุณและ

ความโปร่งใส เพื่อให้เด็กและเยาวชนของเมืองมีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับชาติและเวทีระดับโลก

2. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา ในด้านคุณวุฒิ ความรู้ และทักษะในการบริหาร การจัดการ โดยเน้นความเป็นเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ

3. จัดการศึกษาโดยให้สังคมมีส่วนร่วม ทั้งของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

4. กำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ
ภารกิจหลัก

1. จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ และส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ และตามอัธยาศัย ให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของประชาชน โดยความร่วมมือจากทุกส่วนของสังคม

2. ให้สิทธิและโอกาสเสมอกันแก่พลเมืองของกรุงเทพมหานคร ในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และให้บริการเพื่อเพิ่มโอกาสแก่เด็กพิเศษ และเด็กผู้มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน

3. ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. ดำเนินการให้มีการวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรการศึกษาคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

5. เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศในด้านการศึกษาของเมือง รวมทั้งการให้บริการและพัฒนาระบบข้อมูล

6. กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและชุมชนให้สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องตามนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา สำหรับสถานศึกษาจะส่งเสริมระบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management)

7. ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ภารกิจรอง

1. ส่งเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน พัฒนาท้องถิ่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ยกกระตือรือร้นการศึกษา ฝีมือแรงงาน / คุณภาพชีวิต คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมประเพณี
2. ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้
3. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา
4. นำเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษาในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม
5. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องกันงานด้านการศึกษา ทั้งในสำนักงาน การศึกษา สำนักงานเขต สถานศึกษา และประชาชนทั่วไปทราบ และเข้าใจบทบาท ทิศทางการ ดำเนินงานของสำนักงานการศึกษา
6. ประสานการจัดทำแผนความร่วมมือด้านการศึกษา กับผู้จัดการศึกษาทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งต่างประเทศ

ภารกิจสนับสนุน

1. ปรับปรุงโครงสร้างระบบการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับ ระบบการบริหารการศึกษาของชาติ
2. พัฒนาระบบงานและสร้างจิตสำนึกในการให้บริการแก่บุคลากรของสำนักงาน การศึกษา เพื่อให้สำนักงานการศึกษามีศักยภาพเพียงพอในการปฏิบัติงานตามพันธระสัญญาสู่ความเป็น เลิศได้
3. สนับสนุนชุมชนในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย โดยให้เป็นเครือข่ายของโรงเรียน ในละแวกชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ก่อนเข้าสู่ระบบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ส่งเสริมให้มีประชาชนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ตามความถนัดและความ สนใจจากแหล่งการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนตามความเหมาะสม
5. ให้และรับการสนับสนุนจากทุกหน่วยงานของกรุงเทพมหานครในการจัดให้ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทและภารกิจของกรุงเทพมหานคร

ฉันทกกำลังทั้งสังคม สร้างสรรค์ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ

ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพจะเกิดขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการทำงานแบบหุ้นส่วนระหว่างสำนักงานการศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งทุกส่วนของสังคมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องปรับโครงสร้างและสร้างวัฒนธรรมองค์กรทั้งสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตและสถานศึกษา ให้มีความสามารถที่จะรองรับการทำงานแบบหุ้นส่วนได้ดี และอยู่บนพื้นฐานของการยอมรับในบทบาทและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สนับสนุนและให้โอกาสแก่ทุกส่วนในการเข้าร่วมปฏิรูปการศึกษา สร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบแก่ผู้เกี่ยวข้อง และกระตุ้นให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบแบบมืออาชีพ รวมทั้งกล้าทำสิ่งใหม่ ๆ เพื่อสร้างสรรค์ระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ

การจะบรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าวได้ ทุกฝ่ายต้องชัดเจนในวิสัยทัศน์นี้ โดยสำนักงานการศึกษาจะต้องจัดให้มี

- โครงสร้างสำนักงานการศึกษาที่เอื้อต่อการทำงานแบบหุ้นส่วน สร้างความเข้มแข็งและเพิ่มความรับผิดชอบลงไปสู่สถานศึกษาให้มากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษาเป็นฐานสำคัญในการจัดการศึกษา
- บุคลากรทุกส่วนต้องได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ และได้รับการกระจายโอกาสในการทำงานอย่างทั่วถึง
- ผู้เรียนทุกคน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกแห่ง มีโอกาสเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา (Information and Communication Technology :ICT) เพื่อเร่งประสิทธิผลในการสร้างสรรค์ระบบการศึกษาคุณภาพ
- กำหนดยุทธศาสตร์ในการสร้างสรรค์ระบบการศึกษาคุณภาพที่มีมาตรฐาน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน
- สื่อสารกระบวนการทำงานให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจในการให้บริการ

จุดเน้น : นักเรียนคุณภาพในโรงเรียนคุณภาพ

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง จะต้องบรรลุความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษาให้ได้ภายในปีการศึกษา 2546 และต้องดำรงรักษาคุณภาพ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพให้ก้าวหน้า ก้าวทันโลกยิ่งขึ้น โดยทีม “พลังเกื้อกูล” ของสำนักงานการศึกษาจะต้องทำงานเชิงรุก ในการกระตุ้น เร่งเร้าในรูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศแก่โรงเรียนในพื้นที่ ให้มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน

ผลลัพธ์ (Outcomes) : นักเรียนคุณภาพพร้อมเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่าของเมือง

1. เป็นนักเรียนคุณภาพได้รับความรู้และทักษะตามมาตรฐานการศึกษาที่ กรุงเทพมหานครกำหนด

2. เป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่าของเมือง
3. สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข่าวสารได้
4. เข้าใจและใช้กระบวนการเรียนรู้จนเป็นกิจนิสัย
5. มีทักษะในการคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ สร้างสรรค์
6. มีค่านิยม คุณธรรม เชื้อมั่นตนเอง
7. ยอมรับและเคารพศักดิ์ศรีและความสามารถระหว่างเพื่อนมนุษย์

แผนกลยุทธ์สำนักงานการศึกษา เพื่อสร้างสรรค์ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพจึงกำหนดขึ้นเพื่อกำกับทิศทางการบริหารงานของผู้เกี่ยวข้อง โดยมียุทธศาสตร์หลัก 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 (Strategic Goal 1)

เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

เป้าประสงค์ (Objective)

(ภายในปี 2549)

1. ปรับโครงสร้างองค์กร และเพิ่มประสิทธิภาพ ความรู้ ทักษะ และจิตสำนึกในการปฏิบัติงาน รวมทั้งคุณภาพการให้บริการแก่บุคลากรของสำนักงานการศึกษาทุกคน เพื่อให้สามารถรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและที่เปลี่ยนไป

2. สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง สามารถนำระบบบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สำนักงานการศึกษาและสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง มีวัฒนธรรมทำงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 (Strategic Goal 2)

การเพิ่มประสิทธิภาพและความทั่วถึงในการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ของกรุงเทพมหานครโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

เป้าประสงค์ (Objective)

(ภายในปี 2549)

1. เด็กในกรุงเทพมหานครที่มีที่มีอายุเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ สามารถเข้าเรียนได้ทั่วถึง โดยจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนรับนักเรียน จัดให้มีระบบติดตาม และประสานความร่วมมือภาคีรัฐและภาคเอกชน

2. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกระดับ รวมทั้งเด็กด้อยโอกาส เด็กบกพร่อง พิการและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และขยายการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ที่ไม่มีสถานศึกษาอื่นรองรับ

3. สนับสนุนสถานศึกษาให้มีความพร้อมทางกายภาพ อาคารสถานที่ สนามกีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ปรับปรุงระบบและวิธีการจัดหา ผลิต นำมาซึ่งวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดบริการทางการศึกษาได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม

4. สถานศึกษามีมาตรการเพื่อความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน และเป็นโรงเรียนปลอดภัยปลอดยาเสพติด

5. พัฒนาและจัดสร้างแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กนักเรียนของกรุงเทพมหานครที่หลากหลาย ประสานความร่วมมือในการให้สถานศึกษาของกรุงเทพมหานครได้ใช้แหล่งเรียนรู้จากภาครัฐและเอกชนในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 3 (Strategic Goal 3)

พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาในด้านวุฒิและทักษะในการบริหารจัดการ โดยเน้นความเป็นเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ

เป้าประสงค์ (Objective)

(ภายในปี 2549)

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการพัฒนาการศึกษา
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา / ปีงบประมาณ
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความก้าวหน้าในอาชีพ ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
5. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ร้อยละ 90 ได้รับการพัฒนาโดยกองทุนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาร้อยละ 20
6. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีสถานภาพทางการเงินมั่นคง ไม่มีหนี้สินนอกระบบ
7. บุตรธิดาของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาจนจบปริญญาตรี

8. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ และเงินอุดหนุนผลงานสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4

ยุทธศาสตร์ที่ 4 (Strategic Goal 4)

ปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นการพัฒนานักเรียนของกรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและความคาดหวังของสังคม

เป้าประสงค์ (Objective)

(ภายในปี 2549)

1. สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพได้ โดยนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้
2. เด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกคนได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานการศึกษากำหนด และเด็กพิเศษเรียนร่วมร้อยละ 80 สามารถเรียนรู้และใช้ชีวิตร่วมกับเด็กปกติได้
3. สถานศึกษาทุกแห่ง สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพของชุมชน และมีการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรเฉลี่ย โรงเรียนละ 2 ครั้งต่อปี
4. จัดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีโครงสร้างพื้นฐาน ICT เพื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ผลิตและบริการสื่อการเรียนรู้ การผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้พื้นฐานและสื่ออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่าง ๆ
5. นักเรียนทุกคนของโรงเรียนที่มีการใช้ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีความรู้และสามารถใช้ประโยชน์จาก ICT ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด
6. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนการสอนให้รูปแบบการเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาเข้าสู่รูปแบบ E-library
7. ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างเที่ยงตรง และเชื่อมั่นทั้งในการวัดผลประเมินผลระดับชั้นเรียน สถานศึกษา กรุงเทพมหานคร และระดับชาติ รวมทั้งการใช้ผลการประเมินในการพัฒนาการเรียนรู้อีก
8. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูอย่างน้อยร้อยละ 80 สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีกในสถานศึกษา

9. สร้างและพัฒนาระบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ และจัดให้สถานศึกษา ได้รับการนิเทศอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องเฉลี่ยปีละ 4 ครั้ง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 (Strategic Goal 5)

กำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ

เป้าประสงค์ (Objective)

(ภายในปี 2549)

1. สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง มีระบบการประกันคุณภาพ ภายใน โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาร้อยละ 25 ได้รับการตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพการศึกษาต่อปี
2. สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีผลงานการ สร้างเครือข่ายช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
3. สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง สามารถผดุงคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา
4. สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่งมีส่วนร่วมในการรายงานผล การดำเนินงานด้านการศึกษาให้ประชาชนกรุงเทพมหานครทราบ ผ่านทางการจัดงานมหกรรม การศึกษาประจำปี
5. สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง ผ่านการประเมินคุณภาพ ภายนอกและมีผลการประเมินตามมาตรฐานที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษากำหนด

ยุทธศาสตร์ที่ 6 (Strategic Goal 6)

ผนึกกำลังทั้งสังคมร่วมเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ (Objective)

(ภายในปี 2549)

1. สถานศึกษาทุกแห่งสามารถระดมทรัพยากรและได้รับการสนับสนุน ทรัพยากร เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
2. สภากรุงเทพมหานคร สภาเขต องค์การเอกชน สถานบันทางศาสนา เครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ทุกหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดให้ นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทและภารกิจของหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร

4. นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี

5. สถานศึกษาทุกแห่งมีเครือข่ายในการแสวงหาความร่วมมือด้านการศึกษากับสถานศึกษาของภาครัฐอื่นและภาคเอกชนในพื้นที่

กล่าวโดยสรุปคือ การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้ประชาชนในท้องถิ่นโดยการบริหารการศึกษาจะอยู่ภายใต้ระบบการปกครองของกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษา มีสำนักงานเขตเป็นผู้กำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นไปตามนโยบาย ส่วนสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีการกำหนดเป็นแผนพัฒนาการศึกษา กรุงเทพมหานคร นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ในส่วนของสำนักงานการศึกษา ยังได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานครอีกด้วย โดยเนื้อหาสาระของแผนและนโยบายต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ล้วนมีวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคนและสังคมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่กำหนดให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเสริมสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งมีความสำคัญในการจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ คนดี คนเก่ง และมีความสุข

คุณลักษณะของผู้เรียน

ลักษณะการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนรู้ นักการศึกษา นักคิด ครูอาจารย์ ผู้บริหาร ผู้เรียน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนและลักษณะกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้

ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์

คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 29) กล่าวว่า ผู้เรียนที่พึงประสงค์ คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข

คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมี คุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล ใฝ่หาที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

คนเก่ง หมายถึง คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง มีทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี ความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติได้

คนมีความสุข หมายถึง คนที่มีสุขภาพดีทั้งกายและจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดพ้นจากการตกเป็นทาสของอุปายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 :3-4) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน หมายถึง แนวความคิดหรือชุดของความคิดในการจัดการศึกษาแนวใหม่ เป็นการจัดการศึกษาทางเลือกเพื่อเสริมสร้างพลังความสามารถที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียนให้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพ และนำพลังของศักยภาพนี้มาพัฒนาตน ชุมชน สังคม ได้เหมาะสมกับความสามารถแห่งตน ศักยภาพจะได้รับการกระตุ้นและพัฒนาโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง (authentic learning) การประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้งบทบาทของผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยกระตุ้นการเรียนรู้ (facilitator) เป็นนักจัดการการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจตามความถนัดและความต้องการ เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เจริญถึงขีดสุด ผู้เรียนสามารถคิดเป็นพึ่งตนเองได้และรู้จักวิธีการแก้ปัญหา จะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีพลัง เพื่อเป้าหมายการจัดการศึกษาให้เป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องการบุคคลที่มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดวิเคราะห์ เลือกรับและปฏิเสธข้อมูลข่าวสารได้ การพัฒนาศักยภาพความคิดสร้างสรรค์ให้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพ เพื่อจะอยู่และสามารถควบคุมและเลือกใช้ระบบสารสนเทศเป็น

2. มีความสามารถในการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น คนในศตวรรษที่ 21 ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น รวมทั้งการแสวงหาความรู้ได้รวดเร็ว ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ รวมทั้งภาษาเทคโนโลยี จะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารในการเข้าถึงองค์ความรู้ เป็นการเรียนรู้เพื่อแสวงหาความจริง

3. มีความสามารถในการเรียนรู้หัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ว่าเป็นอริยทรัพย์ในตน รู้วิธีการเรียนรู้ที่จะทำเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นและเรียนรู้ที่จะเป็นบุคคลที่ใช้ศักยภาพของตนเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างสร้างสรรค์

4. มีค่านิยมในการตัดสินใจที่ถูกต้อง รู้ว่าตัวเองเป็นใคร ต้องการเป็นอะไร และสามารถอธิบายได้เกี่ยวกับการตัดสินใจเพื่ออะไรและด้วยเหตุผลอย่างไร

5. มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมสมัยใหม่ มีความฉลาดในการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีทางจิตใจ เป็นบุคคลที่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีน้ำใจ สามารถควบคุมตนเอง รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง นำไปปรับปรุงตนเอง สามารถจัดการกับความขัดแย้งทางอารมณ์ของตนเองได้ รวมทั้งการจัดการกับความเครียด ความโกรธ ความเกลียด สามารถแก้ปัญหาเป็น

จากเอกสารการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : สูความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า (2538) ได้กล่าวถึงการศึกษาที่เอื้อต่อสภาพสังคมไทยในอนาคตไว้ว่าต้องเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ครอบคลุมและชุมชนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้บุคคลมีคุณสมบัติและคุณลักษณะต่าง ๆ คือ มีความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้เพื่อศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปรับตัวได้กับสภาวะโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว สามารถรับข่าวสารใหม่ ๆ แล้วนำมาคิดและตัดสินใจ มีความมั่นใจและเป็นตัวของตัวเอง ไม่การศึกษาที่สนองปัญญามากกว่าตณหา รักที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา สามารถทำงานมีเสรีภาพและรับผิดชอบในหน้าที่ รักและสามารถอยู่ในท้องถิ่นหรือชุมชนของตนได้อย่างพึงพอใจ ใช้วิจารณญาณในการเลือกอย่างเหมาะสม มีความสุข มีการปรับตัว มีการเคารพซึ่งกันและกันในสังคม สร้างความภาคภูมิใจ ความมีศักดิ์ศรี และความสามารถพึ่งตนเองได้ มีความโอบอ้อมอารี ความซื่อสัตย์สุจริต กินพอดิ อยู่พอดิที่กลมกลืนไปกับธรรมชาติ มีความปรองดองในการอยู่ร่วมกับเพื่อนมนุษย์ มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความอดทน อดออม มุมนะทำงานด้วยความซนติธรรม ยึดมั่นในหลักธรรมที่เชื่อในการกระทำความดีมากกว่าการหวังให้อ่านาสงศ์ศักดิ์สิทธิ์ ช่วยดลบันดาลสิ่งต่าง ๆ ให้ชีวิต และมีความพอดิในระหว่างการเป็นผู้นำกับผู้ตาม ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ กับการดำรงตนในฐานะปัจเจกบุคคล เสรีภาพกับความรับผิดชอบ

ความสามารถในการแข่งขันกับสมณะรู้จักพอ รู้จักร่วมมือ การเห็นแก่ความสำคัญและประโยชน์ใน
วิทยาการสมัยใหม่กับความชื่นชมในภูมิปัญญาแบบดั้งเดิม การเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติกับการ
อนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทย การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการงานและฐานะกับการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
ตนเองและพัฒนาความปิติแห่งการเรียนรู้ การเพิ่มพูนสุนทรีภาพและความรอบรู้ในภาพรวม การ
เรียนรู้ผ่านสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ กับการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ "มนุษย์สัมพันธ์มนุษย์และมนุษย์
สัมพันธ์ธรรมชาติ" และการจัดประมวลสาระความรู้ทางมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์คือ ต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม
จริยธรรม มีระเบียบวินัยในตนเอง และดำเนินชีวิตตามวิถีทางประชาธิปไตย เป็นคนเก่งในการเรียนรู้สิ่ง
ต่าง ๆ เท้าทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และเป็นคนมีความสุข คือ สุขกายและสุขใจในการ
ดำรงชีวิต

ลักษณะกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

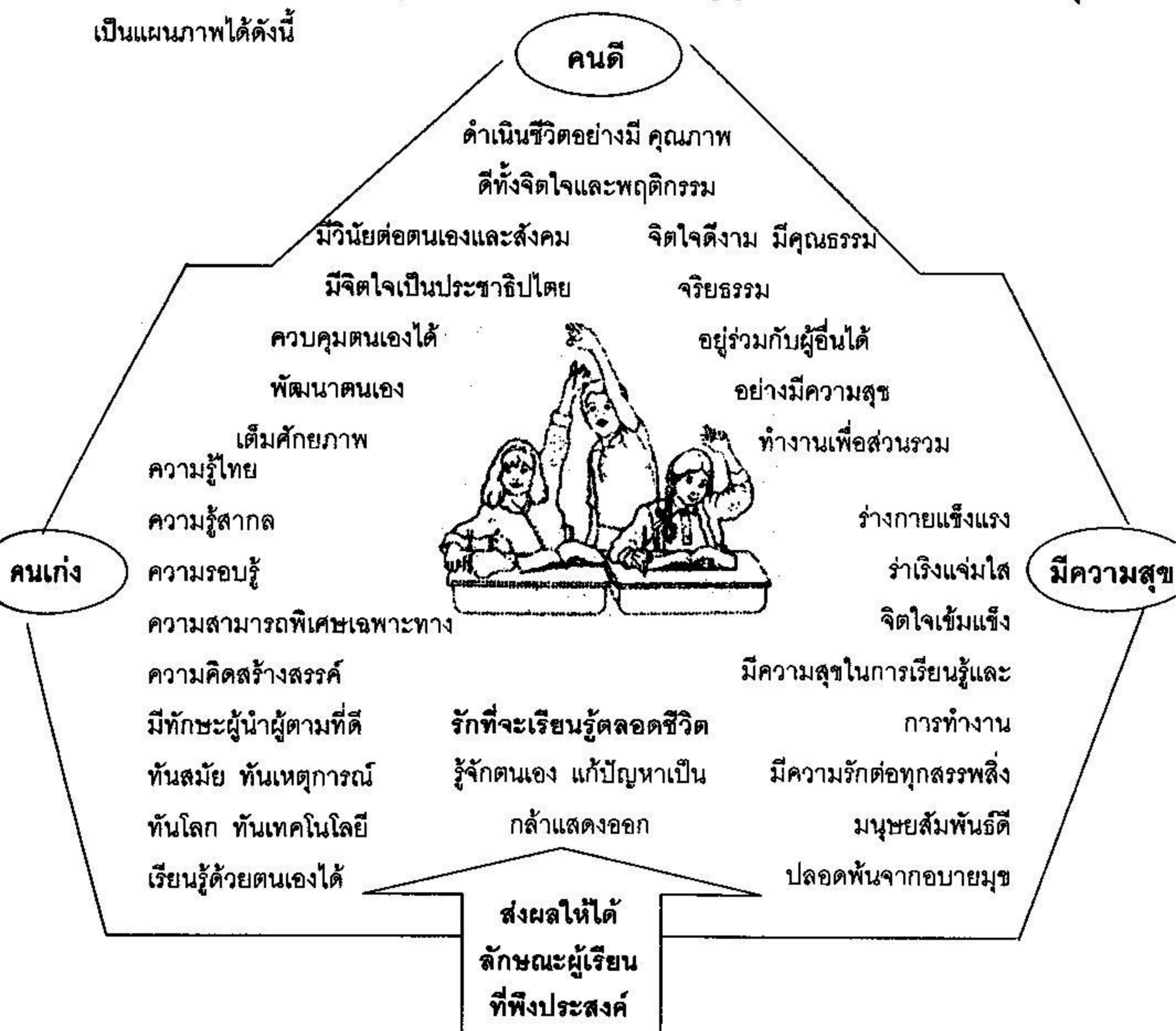
คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 :12) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์
คือ กระบวนการทางปัญญาที่พัฒนานุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุก
สถานที่ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข บูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับ
การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สาระการ
เรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทันสมัย เน้นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง สามารถ
นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างไกล เป็นกระบวนการที่มีทางเลือกและมีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
น่าสนใจ เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัด
บรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง
และคนมีความสุข

กล่าวคือนักเรียนเป็นคนดีโดยนักเรียนสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพดีทั้งจิตใจและ
พฤติกรรม มีวินัยต่อตนเองและสังคม มีจิตใจดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย
ควบคุมตนเองได้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และรู้จัก
ทำงานเพื่อส่วนรวม

นักเรียนเป็นคนเก่ง โดยนักเรียนมีความรู้ไทย ความรู้สากล ความรอบรู้ มีความสามารถ
พิเศษเฉพาะทาง มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะผู้นำและผู้ตามที่ดี ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก
ทันเทคโนโลยี และเรียนรู้ด้วยตนเองได้

นักเรียนเป็นคนมีความสุขโดยมีร่างกายแข็งแรง ร่างกายแจ่มใส มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความสุขใน
การเรียนรู้และการทำงาน มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีมนุษยสัมพันธ์ดี และปลอดพ้นจากอบายมุข

จากลักษณะการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ลักษณะกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

- เป็นกระบวนการทางปัญญาพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- เรียนรู้มีความสุข
- บูรณาการสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับความสนใจ ทันสมัยตามสภาพจริง
- เน้นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง นำไปใช้ประโยชน์ได้
- เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

แผนภาพที่ 3 แสดงลักษณะของผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์
(ที่มา : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 13)

หากการจัดกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวม หรือที่เรียกว่าบูรณาการตามที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นแล้ว ย่อมส่งผลให้ได้คนไทยที่เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เป็นไปตามจุดหมายสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การพัฒนาคุณภาพของคนไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ทุกฝ่ายต้องส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีโอกาสดำคิด ทำ ทบทวน พิสูจน์ผล แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง พึ่งพาตนเองได้เนื่องจากไม่หาความรู้ได้เอง และใช้ความรู้ทางสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กนักเรียนกรุงเทพมหานคร

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กนักเรียนกรุงเทพมหานคร 7 ประการ (กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา .2546 : 4) มีดังนี้

1. รู้จักตนเองและยอมรับศักดิ์ศรีเพื่อนมนุษย์ / อนุรักษ์โลก

รู้จักอารมณ์ของตนเอง สามารถจัดการกับสภาวะอารมณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสร้างแรงจูงใจให้ตนเองได้ ยอมรับในความมีเกียรติและศักดิ์ศรีระหว่างกัน รักครู รักเพื่อน รักโรงเรียน รู้จักใช้สิทธิของตนเองโดยเคารพต่อสิทธิของผู้อื่น ยอมรับการทำงานแบบประชาธิปไตย รู้จักการยิ้ม ให้ ไหว้ รู้จักการรักษาสิ่งแวดล้อม

2. มีทักษะความรู้พื้นฐานการศึกษาที่มีคุณภาพ

ผลสัมฤทธิ์ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ได้มาตรฐาน มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (ฟัง พูด อ่าน เขียนและนำเสนอ) และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ได้

3. มีทักษะความรู้การเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่า

เป็นพลเมืองที่รู้จักตนเอง รู้จักการวางแผน การบริหารเวลา และจัดสรรการใช้ทรัพยากรเป็น ทำงานในระบบกลุ่มได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนทุกระดับ ใช้อุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีทันสมัยได้ มองเห็นทิศทางและโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ สามารถหารายได้ในระหว่างเรียนได้พอควร เข้าใจและรู้จักภารกิจของกรุงเทพมหานครทุกด้าน

4. เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ศึกษา / วิเคราะห์และนำมาใช้ได้

รู้จักใช้เครื่องมือและข้อมูลที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา รู้จักวิธีการเก็บรักษาข้อมูล การเข้าถึงและการนำกลับมาใช้ใหม่ได้

5. ใช้กระบวนการเรียนรู้แสวงหาความรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

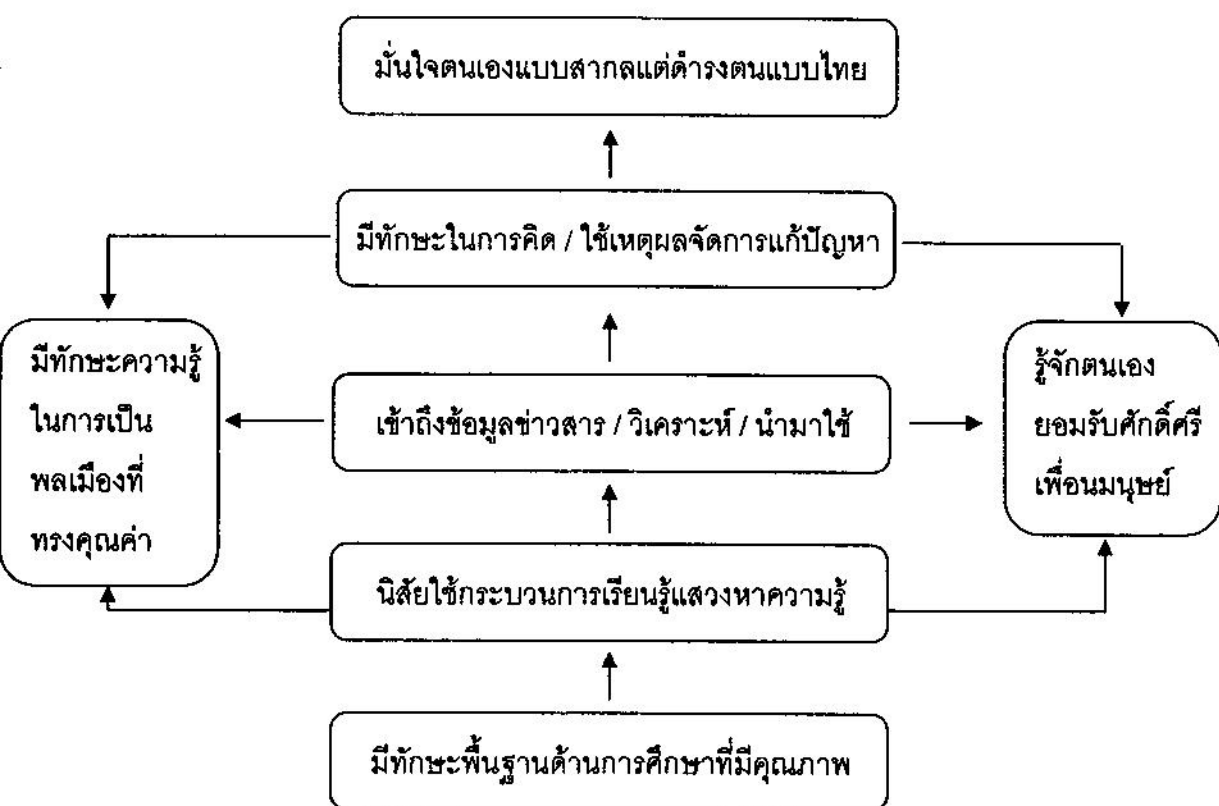
ใช้กระบวนการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย สามารถนำเสนอแผนภาพการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ พัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้จนถึงขั้นสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

6. มีทักษะชีวิตในการคิดใช้เหตุผลจัดการกับปัญหา

เข้าถึงและใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย คิด วิเคราะห์ และตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสาร สร้างสรรค์จินตนาการใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้เสมอ และสามารถคาดหมายผลจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับอย่างถูกต้อง

7. มั่นใจตนเองแบบสากล แต่ดำรงตนแบบวัฒนธรรมไทย

เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตไว้อย่างชัดเจน มีค่านิยมในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ของโลกแห่งมาตรฐานนิยม โดยใช้เอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นจุดเด่น และเป็นข้อได้เปรียบ สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่จากภูมิปัญญาชาวบ้านและภูมิปัญญาสากล เพื่อเป็นฐานในการสร้างประเทศให้แข็งแกร่ง โดยใช้ทักษะและความรู้ที่เรียนรู้มาเพื่อประโยชน์แก่สังคม โดยส่วนรวม มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดจากยาเสพติด รู้จักบทบาทของตนเองในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน สามารถประยุกต์วัฒนธรรมภายนอกให้เข้ากับบริบทของความเป็นไทยได้

แผนภาพที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งเจ็ดประการ
(ที่มา : สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2547 : 39)

อย่างไรก็ตาม การที่กรุงเทพมหานครจะสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 7 ประการให้มีความยั่งยืนและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในทุก ๆ ด้านและทุกโอกาสที่จะสามารถดำเนินการได้ หากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันกำลังอย่างจริงจัง ในการจัดการศึกษาที่มีจุดหมายชัดเจนและมีการดำเนินงานต่อเนื่องแล้ว ความสำเร็จในการพัฒนานักเรียนกรุงเทพมหานครให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ก็เกิดขึ้นได้แน่นอน

มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสาระของมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

นอกจากนี้ยังมีสาระที่ชี้ชัดถึงความรับผิดชอบของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา ดังนี้

มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ดังนั้น กรุงเทพมหานครโดยสำนักงานการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครจำนวน 435 โรงเรียน จึงต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดในมาตราทั้ง 2 ข้างต้น นอกจากนั้น โรงเรียนยังต้องมีมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอง ซึ่งสามารถนำมาตราฐานการศึกษากรุงเทพมหานครไปพิจารณา กำหนดให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียนด้วย ทั้งนี้อาจมีจำนวนมาตรฐานมากกว่า น้อยกว่า หรือไม่เหมือนกันก็ได้ สำหรับสำนักงานเขตหรือกลุ่มสำนักงานเขต ซึ่งต้องมีบทบาทในการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้วยตามระดับคุณภาพภายใน ก็อาจจะกำหนดคุณภาพการศึกษาเองหรือใช้มาตรฐานเดียวกับกรุงเทพมหานครก็ได้

สำนักงานการศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานครตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษามุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติใน

หลักการ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2543 และมีการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549 – 2553) เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2548

มาตรฐานการศึกษา มีทั้งหมด 14 มาตรฐาน 61 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข

2. มาตรฐานการศึกษาด้านครู มี 2 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. มาตรฐานการศึกษาด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน

มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน

มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
2. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต
3. ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที
4. ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว
5. ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
6. ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
2. ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
3. ผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัยและอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ
4. ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
5. ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ
2. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี นาฏศิลป์โดยไม่ขัดหลักศาสนา
3. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา / นันทนาการ
4. ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี
วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์
ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบ และมีความคิดแบบองค์รวม
2. ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง
3. ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
ตัวบ่งชี้

คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติในระดับดี (ถ้าไม่มีผลระดับชาติให้ใช้ผลการทดสอบระดับพื้นที่ หรือผลการเรียนระดับสถานศึกษาตามลำดับใน 8 กลุ่มสาระ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

- 5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- 5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- 5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ
พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว
2. ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
3. ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนสามารถวางแผน ทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้
3. ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

การปฏิรูปการศึกษาของไทยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้นมีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และมีการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนา ดังนั้นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาจึงเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั่นเอง

หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษารวมทั้งกรุงเทพมหานครก็ได้มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเพื่อเป็นเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติยังได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในมาตรฐานด้านผู้เรียนนั้นมีทั้งสิ้น 7 มาตรฐาน ที่เป็นกรอบในการประเมินและพัฒนาให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพของโรงเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีคุณภาพนั้น ประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุข ซึ่งกล่าวโดยสรุปคือ คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์จะต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยในตนเอง และดำเนินชีวิตตามวิถีทางประชาธิปไตย เป็นคนเก่งในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และเป็นคนมีความสุข คือ สุขกายและสุขใจในการดำรงชีวิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พรทิพย์ รัตนเชียร (2522 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่รายได้ปานกลางมีแนวคิดทางการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มความคิดก้าวหน้า คือต้องการให้จัดการศึกษาในแนวที่มีการฝึกปฏิบัติ มุ่งให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาหรือหาคำตอบ สามารถปรับตัวได้ดี มีความคิดริเริ่ม สามารถดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคต และส่งเสริมให้เด็กสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่ดีกว่าแก่สังคมในอนาคต และผู้ปกครองอีกกลุ่มหนึ่งยังมีความคิดยึดอยู่กับวิธีเก่า ๆ กล่าวคือ ต้องการให้โรงเรียนเคร่งครัดต่อระเบียบ วินัย ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเป็นไปในแนวเดียวกันในเรื่องหลักสูตร นักเรียน การเรียนรู้ของเด็ก สภาพชั้นเรียน

สิงหนะฐ์ มีรัมย์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ตามความต้องการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและครูประถมศึกษา ในเขตปริมณฑลและกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะด้านความรู้พื้นฐานตามความต้องการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและครูประถมศึกษา คือ มีความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาไทย โดยสามารถสื่อสารทำความเข้าใจกับหัวหน้างานได้อย่างถูกต้อง รู้จักภัยอันตรายที่เกิดจากเครื่องจักร มีความรู้เบื้องต้นด้านงานอาชีพ มีความรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นกลุ่ม คุณลักษณะด้านทักษะ ซึ่งแบ่งออกเป็นทักษะด้านกล้ามเนื้อ ตามความต้องการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและครูประถมศึกษา คือ ทำงานด้วยความละเอียดประณีต เรียบร้อย ตามที่ได้รับมอบหมาย มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มและประสานงานกับผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว สามารถนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ในการพัฒนางานของตนได้ ส่วนทักษะการคิด คือ รักความก้าวหน้าในการทำงาน และมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน สำหรับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามความต้องการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและครูประถมศึกษา คือ มีความตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น มีวินัยต่อตนเอง และยึดมั่นต่อกฎระเบียบของโรงงานอย่างเคร่งครัด มีความขยันในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน รู้จักให้อภัยและไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น

ฉันทนา อุดมสิน (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครอง ใน 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ด้านการเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ด้านการเรียน ด้านอุปนิสัย และด้านสุขภาพอนามัย พบว่า

1. อาจารย์และผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงอยู่ในระดับที่ดีทั้ง 6 ด้าน ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับที่ดีมาก ทั้ง 6 ด้าน

ความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ในระดับประถมศึกษา นักเรียนมีศักยภาพสูงสุดในด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน รองลงมาคือ ลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม และต่ำที่สุด คือ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต

กรมวิชาการ กระทรวงการศึกษา ได้ศึกษาศักยภาพของเด็กไทย พ.ศ. 2541 เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ 3 ด้าน คือ 1) ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด และทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ ทักษะการจัดการ การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ความขยัน อดทน อดออม และประหยัด และ 3) ลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้แก่ ควบคุมตนเองได้ ความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ในระดับประถมศึกษา นักเรียนมีศักยภาพสูงสุดในด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต รองลงมาคือ ลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม และต่ำที่สุดคือ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน

มานะ ร้อยดาพันธ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ มีความรู้และทักษะในการเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวมที่สำคัญสามด้านแรก คือ การปลอดจากยาเสพติด การมีสุนิสนัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและชุมชน

กองวิจัยทางการศึกษา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะดี เก่ง มีสุข พบว่า คุณลักษณะของผู้เรียนในด้านการเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านคนดี นักเรียนพัฒนาขึ้นชัดเจนเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นความรับผิดชอบ ความสนใจใฝ่รู้ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความขยันและความเป็นผู้นำที่พัฒนาไม่ชัดเจน ด้านคนเก่ง นักเรียนพัฒนาขึ้นชัดเจน 1 ใน 8 (2 เรื่อง) คือ การเข้าใจผู้อื่น และความสามารถในการปฏิบัติงาน นอกนั้นพัฒนาขึ้นไม่ชัดเจน ด้านเป็นคนมีความสุข นักเรียนพัฒนาขึ้นชัดเจนทุกเรื่อง

รัตนา แสงบัวเดือน (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงาน และผลสำเร็จของการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ได้พิจารณา 3 ด้าน คือ ด้านการเป็นคนดี ด้านการเป็นคนเก่ง และด้านเป็นคนมีความสุข พบว่า ครูผู้สอน

ความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ในระดับประถมศึกษา นักเรียนมีศักยภาพสูงสุดในด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน รองลงมาคือ ลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม และต่ำที่สุด คือ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต

กรมวิชาการ กระทรวงการศึกษา ได้ศึกษาศักยภาพของเด็กไทย พ.ศ. 2541 เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ 3 ด้าน คือ 1) ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด และทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ ทักษะการจัดการ การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ความขยัน อดทน อดออม และประหยัด และ 3) ลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้แก่ ควบคุมตนเองได้ ความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ในระดับประถมศึกษา นักเรียนมีศักยภาพสูงสุดในด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต รองลงมาคือ ลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม และต่ำที่สุดคือ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน

มานะ ร้อยดาพันธ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ มีความรู้และทักษะในการเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวมที่สำคัญสามด้านแรก คือ การปลอดจากยาเสพติด การมีสุนิสา สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและชุมชน

กองวิจัยทางการศึกษา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะดี เก่ง มีสุข พบว่า คุณลักษณะของผู้เรียนในด้านการเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านคนดี นักเรียนพัฒนาขึ้นชัดเจนเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นความรับผิดชอบ ความสนใจใฝ่รู้ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความขยันและความเป็นผู้นำที่พัฒนาไม่ชัดเจน ด้านคนเก่ง นักเรียนพัฒนาขึ้นชัดเจน 1 ใน 8 (2 เรื่อง) คือ การเข้าใจผู้อื่น และความสามารถในการปฏิบัติงาน นอกนั้นพัฒนาขึ้นไม่ชัดเจน ด้านเป็นคนมีความสุข นักเรียนพัฒนาขึ้นชัดเจนทุกเรื่อง

รัตนา แสงบัวเดือน (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงาน และผลสำเร็จของการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ได้พิจารณา 3 ด้าน คือ ด้านการเป็นคนดี ด้านการเป็นคนเก่ง และด้านเป็นคนมีความสุข พบว่า ครูผู้สอน

ประเมินว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนมีความสุขอยู่ในระดับมาก และผู้เรียนประเมินตนเองว่าเป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนมีความสุขอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ พบว่า ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนประเมินว่าอยู่ในระดับมากทุกตัวบ่งชี้ ยกเว้นความสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล และความสามารถสรุปความ แปลความข้อมูลได้ ที่ครูผู้สอนประเมินว่าอยู่ในระดับน้อย

รจนา อาจศิริ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามที่กำหนดในจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามการประเมินและความคาดหวังของผู้ปกครอง : กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า

1. นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณลักษณะตามสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ปกครองคาดหวังจะให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตรดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้ปกครองตามเกณฑ์ที่กำหนดปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนประเมินคุณลักษณะตามสภาพปัจจุบันแตกต่างกับคุณลักษณะที่คาดหวังทั้งในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 6

แต่การประเมินคุณลักษณะตามสภาพปัจจุบันของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่แตกต่างกัน

แสงเดือน นนุช (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของครูและผู้บริหารที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่เป็นจริงและที่คาดหวังของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา ภายใต้คุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ดี เก่ง และมีความสุข พบว่า

1. ครูและผู้บริหารมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่เป็นจริงโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวังโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ครูและผู้บริหารมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยมากกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง

3. ครูและผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่เป็นจริงโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะด้านเป็นคนดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยทัศนคติของครูและผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด คุณลักษณะด้านเป็นคนเก่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยค่าเฉลี่ยทัศนคติของครูและผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด ส่วนคุณลักษณะด้านเป็นคนมีความสุข ไม่แตกต่างกัน สำหรับคุณลักษณะที่คาดหวังโดยภาพรวมและราย

ด้านทุกด้าน ทักษะของครูและผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยทักษะของครูและผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณลักษณะของนักเรียนในด้านการเป็นคนเก่งควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมให้นักเรียน ด้านเป็นคนดี ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและวินัยในตนเอง และด้านเป็นคนมีความสุข ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรักษาสุขภาพของตนเอง

มานิช เงามูทอง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1. ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียน โรงเรียนสาธิตประถมมหาวิทยาลัยราชภัฏตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรฐานด้านผู้เรียน) ระดับสูงที่สุด 3 มาตรฐานแรก คือ ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ส่วนคุณลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลาง มีอยู่ 2 มาตรฐานคือ ผู้เรียนมีความภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมและ ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนสาธิตประถมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ระดับสูงที่สุด 3 มาตรฐานแรก คือ ผู้เรียนปลอดจาก สิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีและผู้เรียน มี สุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมิน คุณภาพ ภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรฐานด้านผู้เรียน) ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันที่

ระดับ .05 ยกเว้น ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบบประชาธิปไตย ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์สังคม มีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลป และวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

คัลลาร์ด (ปัญญา จันทรรักษา, 2540 อ้างอิงมาจาก Callard, 1979) ได้ศึกษาผลการเพิ่มความคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน พบว่า ผู้บริหารที่มุ่งเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จะสร้างความเข้าใจกับบิดามารดา และต้องยอมรับว่าความคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน สัมพันธ์กับการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนจะมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของนักเรียนอย่างยิ่ง

จอยซ์ (Joyce, 1992) ได้วิจัยหาเหตุผลของผู้ปกครองที่เลือกโรงเรียนชั้นประถมศึกษาของรัฐระหว่าง 2 รัฐ โดยกลุ่มผู้ปกครอง 2 กลุ่มโรงเรียน Steubenville Public School in Ohio and St. Paul School in Minnesota สรุปความเห็นที่เหมือนกันมากในการเลือกโรงเรียน มี 8 ข้อ ดังนี้ คุณภาพครู ระเบียบของโรงเรียน วินัยของโรงเรียน หลักสูตรพิเศษ จริยธรรมครู การประเมินความสามารถของครู ความรับผิดชอบของโรงเรียน และมีแนวการสอนหลากหลาย

จากการวิจัยดังกล่าวมา พอสรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการศึกษาที่เป็นความต้องการของทุกฝ่าย คือ คุณภาพทางการศึกษาที่จะเกิดกับเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่ของทุกฝ่าย ที่จะต้องให้ความร่วมมือปรับปรุงให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ เพื่อจุดหมายปลายทางเดียวกัน

จากการศึกษาผลงานวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศดังที่ได้นำเสนอข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์เป็นตัวชี้วัดคุณภาพของการจัดการศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6) โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 11 โรงเรียน รวมจำนวน 1,245 คน โดยถือว่านักเรียนแต่ละคนมีผู้ปกครอง 1 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6) โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 302 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan .1970 : 608) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีระดับชั้นของนักเรียนเป็นชั้นและนักเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan .1970 : 608)

2.2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนในแต่ละชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ป.4	ป.5	ป.6	ป.4	ป.5	ป.6
1. โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม	87	79	89	21	18	21
2. โรงเรียนวัดศรีทศเทพ	43	44	36	10	11	9
3. โรงเรียนวัดราชนัคดา	12	15	14	3	4	3
4. โรงเรียนวัดมหารณพ์	29	31	25	7	7	6
5. โรงเรียนวัดสุทัศน์	24	16	22	6	4	5
6. โรงเรียนวัดมหาธาตุ	23	25	28	6	6	7
7. โรงเรียนวัดพระเชตุพน	13	15	13	3	4	3
8. โรงเรียนราชบพิธ	88	99	81	21	24	20
9. โรงเรียนวัดราชบูรณะ	25	25	23	6	6	6
10. โรงเรียนวัดอินทรวินาร	49	60	41	12	15	10
11. โรงเรียนวัดใหม่อมตรส	31	19	21	8	5	5
รวม	424	428	393	103	104	95
รวมทั้งสิ้น	1,245			302		

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งดัดแปลงมาจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง (พ.ศ. 2549 – 2553) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน ในทัศนะของผู้ปกครอง ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือระดับคุณลักษณะมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน โดยจำแนกคุณลักษณะของนักเรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุข

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งดัดแปลงมาจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ. 2549 – 2553) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

3. สร้างแบบสอบถามตามแบบมาตราประมาณค่าตามตัวบ่งชี้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน

4. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

6. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงพินิจ (Face validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ กับผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

9. หาคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าความเชื่อมั่น ใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha coefficient's cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่คาดหวังของนักเรียนเท่ากับ 0.95 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียนเท่ากับ 0.96 โดยค่าความเชื่อมั่นของทั้งสองส่วนเท่ากับ 0.96

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่คัดเลือกแล้ว นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถึงผู้อำนวยการเขตพระนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากศึกษานิเทศก์ให้ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในเขตพระนคร

2. นำหนังสือจากสำนักงานเขตส่งไปยังโรงเรียนในเขตพระนคร
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้โรงเรียนช่วยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามชุดที่สมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
3. คุณลักษณะนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 11)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีลักษณะ / พฤติกรรมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีลักษณะ / พฤติกรรมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีลักษณะ / พฤติกรรมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีลักษณะ / พฤติกรรมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีลักษณะ / พฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบคุณลักษณะนักเรียนระหว่างคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริง โดยรวมและรายด้านด้านเก่ง ดี มีความสุข โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ปกครองนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากแบบสอบถามจำนวน 302 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 295 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.68 แต่เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 283 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.71 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน จำแนกราย

ด้านเก่ง ดี มีความสุข และโดยรวม

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของบุตร แสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (283 คน)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	106	37.46
หญิง	177	62.54
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	38	13.43
30 – 40 ปี	120	42.40
41 – 50 ปี	102	36.04
51 – 60 ปี	17	6.01
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	95	33.57
มัธยมศึกษาต้น	48	16.96
มัธยมศึกษาตอนปลาย	68	24.03
อนุปริญญา	27	9.54
ปริญญาตรี	44	15.55
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.35
อาชีพ		
ค้าขาย	94	33.22
รับจ้าง	114	40.28
ข้าราชการ	56	19.79
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	0.71
อื่นๆ	17	6.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ ระดับชั้นของบุตร	จำนวน	ร้อยละ
ป.4	97	34.28
ป.5	97	34.28
ป.6	89	31.44

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 62.54 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี ร้อยละ 42.40 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 33.57 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 40.28 เป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 จำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 34.28

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน

คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงรายละเอียดในตารางที่ 3 - 5

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะด้านดีที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง (283 คน)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะที่คาดหวัง			คุณลักษณะที่เป็นจริง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
คุณลักษณะด้านดี							
1	มีวินัย ระเบียบ	3.95	0.75	มาก	3.37	0.73	มาก
2	มีความรับผิดชอบ	4.05	0.76	มาก	3.43	0.80	มาก
3	มีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.31	0.73	มาก	3.91	0.76	มาก
4	มีความกตัญญูกตเวที	4.31	0.75	มาก	3.87	0.73	มาก
5	มีความเมตตากรุณา	4.16	0.72	มาก	3.81	0.71	มาก
6	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.10	0.72	มาก	3.73	0.75	มาก
7	ไม่เห็นแก่ตัว	4.08	0.78	มาก	3.63	0.74	มาก
8	มีความประหยัด	3.97	0.91	มาก	3.34	0.91	ปานกลาง
9	ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	3.91	0.87	มาก	3.25	0.82	ปานกลาง
10	ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อ	3.99	0.76	มาก	3.57	0.70	มาก
ส่วนรวม							
รวมคุณลักษณะด้านดี		4.08	0.77	มาก	3.59	0.76	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า คุณลักษณะด้านดีที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่าทุกพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความกตัญญูกตเวที ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ($\bar{X} = 4.10$)

คุณลักษณะด้านดีที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่ามีเพียง 2 พฤติกรรมที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีความประหยัด ($\bar{X} = 3.33$) และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.25$) นอกนั้นอยู่ในระดับมากพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ($\bar{X} = 3.91$) รองลงมาคือ มีความกตัญญูกตเวที ($\bar{X} = 3.87$) และมีความเมตตากรุณา ($\bar{X} = 3.81$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะด้านเก่งที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง (283 คน)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะที่คาดหวัง			คุณลักษณะที่เป็นจริง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
คุณลักษณะด้านเก่ง							
11	มีทักษะการคิดวิเคราะห์	3.82	0.82	มาก	3.22	0.72	ปานกลาง
12	มีทักษะการคิดสังเคราะห์	3.77	0.78	มาก	3.13	0.71	ปานกลาง
13	มีทักษะการสรุปความคิดอย่างเป็นระบบ	3.75	0.82	มาก	3.10	0.71	ปานกลาง
14	มีทักษะการคิดแบบองค์รวม	3.73	0.80	มาก	3.13	0.67	ปานกลาง
15	มีทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง	3.84	0.81	มาก	3.22	0.73	ปานกลาง
16	มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และ จินตนาการ	4.02	0.80	มาก	3.63	0.74	มาก
17	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระภาษาไทย	4.05	0.83	มาก	3.55	0.80	มาก
18	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระคณิตศาสตร์	4.05	0.88	มาก	3.43	0.83	ปานกลาง
19	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระวิทยาศาสตร์	3.95	0.86	มาก	3.33	0.82	ปานกลาง
20	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระสังคมศึกษา	4.02	0.82	มาก	3.54	0.78	มาก
21	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระสุขศึกษาและพลศึกษา	4.01	0.78	มาก	3.67	0.78	มาก
22	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระศิลปะ	4.10	0.79	มาก	3.70	0.83	มาก
23	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี	3.90	0.84	มาก	3.42	0.80	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะที่คาดหวัง			คุณลักษณะที่เป็นจริง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
24	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระภาษาต่างประเทศ	3.89	0.99	มาก	3.10	0.97	ปานกลาง
25	มีนิสัยรักการอ่าน	4.00	0.90	มาก	3.31	0.90	ปานกลาง
26	ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนใจแสวงหาความรู้ จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว	4.05	0.82	มาก	3.49	0.80	ปานกลาง
27	สนุกกับการเรียนรู้	4.09	0.78	มาก	3.65	0.76	มาก
28	พัฒนาตนเองอย่างเสมอ	4.04	0.79	มาก	3.42	0.77	ปานกลาง
29	สามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่ง ความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและ นอกสถานศึกษา	3.94	0.88	มาก	3.35	0.84	ปานกลาง
30	สามารถวางแผน ทำงาน ตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.90	0.83	มาก	3.26	0.80	ปานกลาง
31	รักการทำงาน	4.03	0.81	มาก	3.44	0.85	ปานกลาง
32	สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีม ได้	4.15	0.72	มาก	3.66	0.70	มาก
33	มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4.24	0.75	มาก	3.78	0.74	มาก
34	หาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ	3.98	0.63	มาก	3.42	0.51	ปานกลาง
รวมคุณลักษณะด้านเก่ง		4.07	0.79	มาก	3.15	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า คุณลักษณะด้านเก่งที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่าทุกพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาได้แก่ สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้ ($\bar{X} = 4.15$) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระศิลปะ ($\bar{X} = 4.10$)

คุณลักษณะด้านเก่งที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีทักษะการสรุปความคิดอย่างเป็นระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.10$) และมีเพียง 8 พฤติกรรมที่อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต ($\bar{X} = 3.78$) รองลงมาได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระศิลปะ ($\bar{X} = 3.70$) และสามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้ ($\bar{X} = 3.66$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะด้านมีความสุขที่คาดหวัง และที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง (283 คน)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะที่คาดหวัง			คุณลักษณะที่เป็นจริง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
คุณลักษณะด้านมีความสุข							
35	รู้จักดูแลสุขภาพ สุขอนามัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ	4.11	0.84	มาก	3.60	0.90	มาก
36	มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง	4.28	0.77	มาก	3.88	0.77	มาก
37	ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา	4.49	0.80	มาก	4.17	0.96	มาก
38	หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง	4.40	0.79	มาก	3.95	0.89	มาก
39	หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อโรคภัย	4.35	0.85	มาก	3.87	0.93	มาก
40	หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ	4.38	0.80	มาก	3.89	0.84	มาก
41	หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อปัญหาทางเพศ	4.48	0.74	มาก	3.98	0.96	มาก
42	มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.21	0.83	มาก	3.65	0.88	มาก
43	ให้เกียรติผู้อื่น	4.23	0.73	มาก	3.73	0.78	มาก
44	ร่าเริงแจ่มใส	4.43	0.70	มาก	4.08	0.77	มาก
45	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น	4.40	0.69	มาก	3.98	0.71	มาก
46	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ	4.22	0.74	มาก	3.81	0.78	มาก
47	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี นาฏศิลป์โดยไม่ขัดหลักศาสนา	4.18	0.81	มาก	3.78	0.90	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะที่คาดหวัง			คุณลักษณะที่เป็นจริง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
48	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/ นันทนาการ	4.24	0.76	มาก	3.86	0.86	มาก
49	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นและของไทย	4.18	0.81	มาก	3.78	0.90	มาก
รวมคุณลักษณะด้านมีความสุข		4.30	0.78	มาก	3.87	0.86	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า คุณลักษณะด้านมีความสุขที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่าทุกพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมาคือ หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อปัญหาทางเพศ ($\bar{X} = 4.48$) และ รำเร็งแจ่มใส ($\bar{X} = 4.43$)

คุณลักษณะด้านมีความสุขที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่าทุกพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือ รำเร็งแจ่มใส ($\bar{X} = 4.08$) และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อปัญหาทางเพศ ($\bar{X} = 3.98$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน

การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน จำแนกเป็นรายด้านและรายพฤติกรรม ดังรายละเอียดในตารางที่ 6-9

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะด้านดีที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง (283 คน)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะ ที่คาดหวัง		คุณลักษณะ ที่เป็นจริง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
คุณลักษณะด้านดี						
1	มีวินัย ระเบียบ	3.95	0.75	3.37	0.73	12.530 **
2	มีความรับผิดชอบ	4.05	0.76	3.43	0.80	11.401 **
3	มีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.31	0.73	3.91	0.76	8.528**
4	มีความกตัญญูกตเวที	4.31	0.75	3.87	0.73	9.503 **
5	มีความเมตตากรุณา	4.16	0.72	3.81	0.71	8.225 **
6	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.10	0.72	3.73	0.75	7.726 **
7	ไม่เห็นแก่ตัว	4.08	0.78	3.63	0.74	9.488 **
8	มีความประหยัด	3.97	0.91	3.34	0.91	10.397 **
9	ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	3.91	0.87	3.25	0.82	11.541**
10	ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อ	3.99	0.76	3.57	0.70	9.001 **
ส่วนรวม						
รวมคุณลักษณะด้านดี		4.08	0.77	3.59	0.76	13.570 **

**P < .01

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณลักษณะนักเรียนด้านดีที่คาดหวังและที่เป็นจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า คุณลักษณะที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงทุกพฤติกรรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะด้านเก่งที่คาดหวัง และที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง (283 คน)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะ ที่คาดหวัง		คุณลักษณะ ที่เป็นจริง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
คุณลักษณะด้านเก่ง						
11	มีทักษะการคิดวิเคราะห์	3.82	0.82	3.22	0.72	11.902 **
12	มีทักษะการคิดสังเคราะห์	3.77	0.78	3.13	0.71	12.188 **
13	มีทักษะการสรุปความคิดอย่างเป็นระบบ	3.75	0.82	3.10	0.71	12.664 **
14	มีทักษะการคิดแบบองค์รวม	3.73	0.80	3.13	0.67	12.251 **
15	มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และคิดไตร่ตรอง	3.84	0.81	3.22	0.73	12.089 **
16	มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ	4.02	0.80	3.63	0.74	8.050 **
17	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระภาษาไทย	4.05	0.83	3.55	0.80	10.260 **
18	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระคณิตศาสตร์	4.05	0.88	3.43	0.83	11.300 **
19	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์	3.95	0.86	3.33	0.82	10.840 **
20	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา	4.02	0.82	3.54	0.78	10.460**
21	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา	4.01	0.78	3.67	0.78	7.853 **
22	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระศิลปะ	4.10	0.79	3.70	0.83	8.060 **

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะ ที่คาดหวัง		คุณลักษณะ ที่เป็นจริง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
23	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี	3.90	0.84	3.42	0.80	9.681**
24	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระภาษาต่างประเทศ	3.89	0.99	3.10	0.97	11.492 **
25	มีนิสัยรักการอ่าน	4.00	0.90	3.31	0.90	11.089**
26	ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนใจแสวงหาความรู้ จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว	4.05	0.82	3.49	0.80	10.596**
27	สนุกกับการเรียนรู้	4.09	0.78	3.65	0.76	8.760 **
28	พัฒนาตนเองอย่างเสมอ	4.04	0.79	3.42	0.77	11.901 **
29	สามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่ง ความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและ นอกสถานศึกษา	3.94	0.88	3.35	0.84	10.264**
30	สามารถวางแผน ทำงาน ตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.90	0.83	3.26	0.80	12.060**
31	รักการทำงาน	4.03	0.81	3.44	0.85	10.492 **
32	สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีม ได้	4.15	0.72	3.66	0.70	10.935 **
33	มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4.24	0.75	3.78	0.74	9.337 **
34	หาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ	3.98	0.63	3.42	0.51	9.161 **
รวมคุณลักษณะด้านเก่ง		4.07	0.79	3.15	0.81	15.270 **

**P < .01

จากตารางที่ 7 พบว่า คุณลักษณะนักเรียนด้านเก่งที่คาดหวังและที่เป็นจริง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า คุณลักษณะที่ คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงทุกพฤติกรรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะด้านมีความสุขที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง (283 คน)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะ ที่คาดหวัง		คุณลักษณะ ที่เป็นจริง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
คุณลักษณะด้านมีความสุข						
35	รู้จักดูแลสุขภาพ สุขอนามัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ	4.11	0.84	3.60	0.90	9.394**
36	มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง	4.28	0.77	3.88	0.77	8.758 **
37	ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา	4.49	0.80	4.17	0.96	6.492 **
38	หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง	4.40	0.79	3.95	0.89	9.246 **
39	หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อโรคภัย	4.35	0.85	3.87	0.93	9.032 **
40	หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ	4.38	0.80	3.89	0.84	9.559**
41	หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อปัญหาทางเพศ	4.48	0.74	3.98	0.96	9.281 **
42	มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.21	0.83	3.65	0.88	10.228 **
43	ให้เกียรติผู้อื่น	4.23	0.73	3.73	0.78	10.412 **
44	ร่าเริงแจ่มใส	4.43	0.70	4.08	0.77	8.501 **
45	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น	4.40	0.69	3.98	0.71	9.605 **
46	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ	4.22	0.74	3.81	0.78	9.273 **
47	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี นาฏศิลป์โดยไม่ขัดหลักศาสนา	4.18	0.81	3.78	0.90	8.080 **

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	คุณลักษณะ ที่คาดหวัง		คุณลักษณะ ที่เป็นจริง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
48	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา / นันทนาการ	4.24	0.76	3.86	0.86	8.060 **
49	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่งดงาม ของท้องถิ่นและของไทย	4.18	0.81	3.78	0.90	8.740**
รวมคุณลักษณะด้านมีความสุข		4.30	0.78	3.87	0.86	13.690**

**P < .01

จากตารางที่ 8 พบว่า คุณลักษณะนักเรียนด้านมีความสุขที่คาดหวังและที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า คุณลักษณะที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงทุกพฤติกรรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะทุกด้านที่คาดหวัง และที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง (283 คน)

คุณลักษณะ	$\bar{X}$	S.D.	S^2_d	t
ที่คาดหวัง	4.10	0.79	0.51	15.830 **
ที่เป็นจริง	3.59	0.80		

**P < .01

จากตารางที่ 9 พบว่า คุณลักษณะนักเรียนที่คาดหวังและที่เป็นจริงรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวัง ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริง ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังกับที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6) โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 11 โรงเรียน รวมจำนวน 1,245 คน โดยถือว่านักเรียนแต่ละคนมีผู้ปกครอง 1 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6) โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 302 คน ซึ่งกำหนด กลุ่มตัวอย่างโดยใช้การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan .1970 : 608) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน ในทัศนะของผู้ปกครอง ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือระดับคุณลักษณะมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน โดยจำแนกคุณลักษณะของ ผู้เรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุข

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสถิติ ที่ (t-test)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของ นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. คุณลักษณะที่คาดหวังของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง

1.1 คุณลักษณะที่คาดหวังด้านดีของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่าคุณลักษณะที่คาดหวังด้านดีของนักเรียน อยู่ในระดับมากทุก พฤติกรรม โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความกตัญญูทดแทนที่ รongลงมาได้แก่ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

1.2 คุณลักษณะที่คาดหวังด้านเก่งของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่าคุณลักษณะที่คาดหวังด้านเก่งของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุก พฤติกรรม โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต รongลงมาได้แก่ สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระศิลปะ

1.3 คุณลักษณะที่คาดหวังด้านมีความสุขของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่าคุณลักษณะที่คาดหวังด้านมีความสุขของนักเรียนอยู่ใน ระดับมากทุกพฤติกรรม โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จาก สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา รongลงมาได้แก่ หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อปัญหาทางเพศ และ ำรงแจ่มใส

2. คุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง

2.1 คุณลักษณะที่เป็นจริงด้านดีของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงด้านดีของนักเรียน พฤติกรรมที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต รongลงมาคือ มีความกตัญญูทดแทนที่ และมีความเมตตา

กรุณา ส่วนพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ได้แก่มีความประหยัด และให้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

2.2 คุณลักษณะที่เป็นจริงด้านเก่งของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงด้านเก่งของนักเรียน พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต รองลงมาได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระศิลปะ และสามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้ พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มีทักษะการสรุปความคิดอย่างเป็นระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

2.3 คุณลักษณะที่เป็นจริงด้านมีความสุขของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงด้านมีความสุขของนักเรียน พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา รองลงมาได้แก่ ร่าเริงแจ่มใส และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อปัญหาทางเพศ

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังกับที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง
คุณลักษณะที่คาดหวังกับที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ด้าน โดยคุณลักษณะที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า

3.1 เปรียบเทียบคุณลักษณะด้านดีที่คาดหวังกับคุณลักษณะด้านดีที่เป็นจริงของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะด้านดีที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะด้านดีที่เป็นจริงทุกข้อ

3.2 เปรียบเทียบคุณลักษณะด้านเก่งที่คาดหวังกับคุณลักษณะด้านเก่งที่เป็นจริงของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะด้านเก่งที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะด้านเก่งที่เป็นจริงทุกข้อ

3.3 เปรียบเทียบคุณลักษณะด้านมีความสุขที่คาดหวังกับคุณลักษณะด้านมีความสุขที่เป็นจริงของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร

ในทัศนะของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะด้านมีความสุขที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะด้านมีความสุขที่เป็นจริงทุกข้อ

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ปรากฏผลดังนี้

1. คุณลักษณะที่คาดหวังของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง

1.1 จากการศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังด้านดีของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่คาดหวังด้านดีของนักเรียน อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังมากกว่าเมื่อบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนจะทำให้บุตรหลานของตนเป็นคนดี มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต กตัญญูกตเวที มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ประหยัด ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

1.2 จากการศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังด้านเก่งของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่คาดหวังด้านเก่งของนักเรียน อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังมากกว่าเมื่อบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนจะทำให้บุตรหลานของตนเป็นคนเก่ง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบ มีความคิดแบบองค์รวม มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดไตร่ตรอง มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี มีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา สามารถวางแผนทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

1.3 จากการศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังด้านมีความสุขของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ผลการวิจัย

พบว่าคุณลักษณะที่คาดหวังด้านมีความสุขของนักเรียน อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังมากกว่าเมื่อบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนจะทำให้บุตรหลานของตนเป็นคนมีความสุข รู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ น้ำหนักส่วนสูงและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัยและอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ให้เกียรติผู้อื่น ำรงแรงแม่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ด้านดนตรี นาฏศิลป์โดยไม่ขัดหลักศาสนา ด้านกีฬา/ นันทนาการ และศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นและของไทย

สรุปได้ว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักเรียนอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโรงเรียนจะสามารถจัดการศึกษาให้บุตรหลานของตนมีคุณลักษณะทั้งดี เก่ง และมีความสุข อันหมายถึงเป็นคนดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เก่ง ดี และมีความสุข เช่นเดียวกับมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนา อุดมสิน (2537) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครอง และพบว่าอาจารย์และผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของแสงเดือน หนูแข่ง (2546) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาทัศนะของครูและผู้บริหารที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่เป็นจริงและที่คาดหวังของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา ที่พบว่าครูและผู้บริหารมีทัศนะต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่คาดหวังโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง

2.1 จากการศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงด้านดีของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า

คุณลักษณะที่เป็นจริงด้านดีของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของสำนักการศึกษา (2549 : 28) ที่สำรวจพบว่า ครูและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมของนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านระเบียบวินัย และจิตสำนึกแห่งความเป็นไทย ระดับมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากนโยบายทางด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จากแผนพัฒนาการศึกษากกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนของกรุงเทพมหานครมีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรักใคร่ชอบต่อสังคม ยุทธศาสตร์นี้มีแผนงานรองรับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ซึ่งแผนงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกแห่งความเป็นไทย มีโครงการรองรับอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพระนครทุกโรงเรียน จึงได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเกิดค่านิยมที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่งเป็นโครงการที่มีการสอดแทรกกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียน และมุ่งเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ดังจะเห็นได้จากตัวบ่งชี้ความสำเร็จและเกณฑ์ จากรายงานบทสรุปการประเมินภาพรวมการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ในระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (2549 : 28) พบว่ามีโรงเรียนที่มีกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ร้อยละ 95 และยังสำรวจพบว่าโรงเรียนจำนวน 318 โรงเรียนได้มีกิจกรรมวันสำคัญ ร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับวัดเป็นอย่างมาก วัดจึงมีส่วนสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียน

อย่างไรก็ตามพบว่ามีเพียง 2 พฤติกรรมที่คุณลักษณะที่เป็นจริงด้านดีของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาโนช เงามุกทอง (2548) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนยังขาดจิตสำนึก และโรงเรียนยังขาดกิจกรรมในการพัฒนาและสร้างจิตสำนึกให้แก่เรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับที่ อารุง จันทวานิช (2549 :1) ได้กล่าวถึงการวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทย ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ในด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ไว้ว่าการศึกษาไทยในอดีตที่ผ่านมาพบว่าการให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

และพลังงาน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีหรือหลักการที่เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก โดยมีเป้าหมายสำคัญที่การสอบเข้าเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเท่านั้น ยังขาดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างจริงจัง ขาดการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญ ความรุนแรงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ดังนั้นการศึกษาในอนาคตควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกหรือตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและพลังงานและมีการอธิบายหรือใช้สื่อการสอนที่ทำให้เห็นภาพของผลกระทบหรือความรุนแรงที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งควรมีการส่งเสริมหรือแนะนำในภาคปฏิบัติมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีการนำไปใช้ได้จริงทั้งในชีวิตประจำวันหรือใช้ประกอบอาชีพได้

2.2 จากการศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงด้านเก่งของนักเรียน โรงเรียน

ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงด้านเก่งของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีทักษะการสรุปความคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักการศึกษา (2549 : 70 – 72) ได้รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ ปีการศึกษา 2548 พบว่านักเรียนมีผลการประเมินในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นกลุ่มวิชาที่ต้องอาศัยทักษะการคิดมากอยู่ในระดับพอใช้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของมานะ ร้อยดาพันธ์ (2543) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ มีความรู้และทักษะในการเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับพอใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตนา แสงบัวเผื่อน (2545) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงาน และผลสำเร็จของการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ได้พิจารณา 3 ด้าน คือ ด้านการเป็นคนดี ด้านการเป็นคนเก่ง และด้านเป็นคนมีความสุข พบว่า ครูผู้สอนประเมินว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นคนเก่งในเรื่องความสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล และความสามารถสรุปความ แปลความข้อมูลได้ อยู่ในระดับน้อย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากครูยังขาดทักษะและความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะด้านการคิดของนักเรียน อีกทั้งยังขาดความพร้อมด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการสอน ดังที่รัตนา แสงบัวเผื่อน (2545) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงาน และผลสำเร็จของการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าปัญหาและอุปสรรคในดำเนินการปฏิรูปการศึกษา คือ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ

การปฏิรูปการเรียนรู้ยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี สอดคล้องกับจิราวรรณ ศรีวัฒนะ (2547) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนแกนนำที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนแกนนำที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัญหาด้าน ผู้เรียนที่มากที่สุดคือการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ฝึกการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนยังน้อย และปัญหาด้าน กระบวนการที่มากที่สุดคือครูขาดทักษะการสอนแบบบูรณาการและการเรียนการสอนแบบ โครงการ นอกจากนี้จิรียา จีววรรณกร (2545) ได้วิจัยเรื่องความพร้อมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ในการปฏิรูปการเรียนรู้ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” พบว่าความพร้อมในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน เรื่องการกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การใช้สื่อวัตกรรมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและอินเทอร์เน็ต ด้านบุคลากร เรื่องการอบรมให้ความรู้แก่ครูในการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการสอน

2.3 จากการศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงด้านมีความสุขของนักเรียน โรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ผลการวิจัย พบว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงด้านมีความสุขของนักเรียน ทุกพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก โดย พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาโนช เงามูทอง (2548) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามเกณฑ์ มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต ประถมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ระดับสูงที่สุดคือ ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากนโยบายทางด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จาก แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการ ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนของกรุงเทพมหานครมีความสุข ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งแผนงานป้องกันสารเสพติดเป็นหนึ่งในแผนงานของยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น มีเป้าหมายให้นักเรียนปลอดจากสารเสพติด อบายมุข มีโครงการรองรับอย่างต่อเนื่อง ได้แก่โครงการโรงเรียนสีขาว ด้วยเหตุนี้โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครทุกโรงเรียน รวมถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร จึงได้มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเห็นถึงโทษของสิ่งเสพติด ไม่เสพหรือแสวงหา ผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา รวมทั้งมีทักษะในการหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติดและสิ่ง

มอมเมาต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมบูรณาการไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ โครงการทูปี้นัมเบอร์วัน (To be number one) โครงการลูกเสือยุวกาชาดต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งเป็นเป็นปัจจัยความสำเร็จหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปี 2547 – 2549 ที่มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผลผลิตนักเรียนคุณภาพพร้อมเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่าของเมือง

อย่างไรก็ตามในส่วนคุณลักษณะด้านเก่งที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางนั้น ก็เป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะดังจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามความคาดหวังของผู้ปกครองต่อไป

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังกับที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง

3.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านดีที่คาดหวังกับคุณภาพด้านดีที่เป็นจริงของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะด้านดีที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะด้านดีที่เป็นจริงทุกพฤติกรรม ถึงแม้ว่าคุณลักษณะด้านดีที่คาดหวังจะมีค่าเฉลี่ยมากกว่าคุณลักษณะด้านดีที่เป็นจริงและผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ตาม แต่เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมก็จะพบว่าคุณลักษณะด้านดีที่คาดหวังและคุณลักษณะด้านดีที่เป็นจริงต่างก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความมุ่งหวังให้นักเรียนมีพฤติกรรมในด้านดีค่อนข้างสูง และในสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏจากผลการวิจัยนักเรียนก็มีพฤติกรรมในด้านดีอยู่ในระดับมากเกือบทุกรายพฤติกรรม แม้ประเด็นดังกล่าวดูเหมือนว่าจะเป็นแนวโน้มที่ดีต่อคุณภาพการศึกษาแต่ก็ไม่ควรนิ่งนอนใจ การจะให้นักเรียนมีคุณภาพต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาอย่างมีระบบเป็นกระบวนการดังที่สมชาย เทพแสง (2542 : 22) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า การจะให้นักเรียนที่มีคุณภาพได้อันดับแรกต้องกำหนดปรัชญาโรงเรียนหรือเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเป้าหมายของนักเรียนจะต้องมี 3 คุณ ได้แก่ คุณธรรม คุณวุฒิ และคุณประโยชน์ ในแง่ของคุณธรรม หมายถึง นักเรียนยึดมั่นในหลักธรรม ตามศาสนา มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต รู้จักประหยัดอดออม ประพฤติปฏิบัติตามจารีต ประเพณี

วัฒนธรรมไทยหรือคุณธรรมอื่น ๆ ที่เป็นสมควร โดยปลูกฝังนักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจัง สม่ำเสมอ ถ้าหากโรงเรียนใดสามารถทำได้กับนักเรียนทุกคนและปฏิบัติได้จริงก็เชื่อว่าผู้ปกครองคงจะไว้วางใจและเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในโรงเรียนได้ เพราะเห็นรูปธรรมชัดเจน และนอกจากนี้ ชาติรี ศิริสวัสดิ์ (2541 : 76) ยังกล่าวไว้ว่า จิตสำนึกอย่างหนึ่งที่จะต้องปลูกฝังในตัวนักเรียน ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพของตนแล้ว คือ จิตสำนึกสาธารณะ หรือการเห็นและทำประโยชน์แก่ส่วนรวม

3.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านเก่งที่คาดหวังกับคุณลักษณะด้านเก่งที่เป็นจริงของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะด้านเก่งที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะด้านเก่งที่เป็นจริงทุกพฤติกรรม ซึ่งคุณลักษณะด้านเก่งที่คาดหวังอยู่ในระดับมากทุกพฤติกรรม แต่คุณลักษณะเก่งที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ถึง 16 พฤติกรรม จากทั้งหมด 24 พฤติกรรม แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะต่อนักเรียนที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในประเด็นของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ เพราะหากนักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ ย่อมจะส่งผลให้การมีลักษณะของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ใฝ่เรียนรู้ เช่นเดียวกับที่สมบัติ การจนารักษ์พงศ์ (2545 : 5) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องการมีสอนทักษะการคิดในชั้นเรียน การคิดและการสอนคิดจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาที่ต้องพัฒนาและฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะติดตัวนักเรียนไปตลอดชีวิต การคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย มีทิศทาง มีกระบวนการคิดที่ดี รอบคอบ จะทำให้ได้คำตอบหรือบทสรุปที่มีคุณภาพ แต่ในความเป็นจริงกลับพบว่ามิได้มีการปลูกฝังให้นักเรียนมีความคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเท่าที่ควร ดังที่กัญญิกา พรหมณพิทักษ์ (2549 : 70) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า ปัจจุบันเด็กไทยยังมีจุดอ่อนทางวิชาการ โดยเฉพาะคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ อีกทั้งเด็กไทยยังขาดการฝึกฝนให้สามารถคิดได้อย่างสร้างสรรค์ และคิดในเชิงวิพากษ์ โรงเรียนจึงจัดได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับที่ชาญชัย อาจิณสมจาร (2544 : 42) ได้กล่าวไว้ว่าพ่อแม่ของเด็ก ครูและชุมชนของทุกวันนี้ โดยทั่วไปดูเหมือนว่าจะตัดสินใจตัดสินความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนด้วยผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน เป็นโรงเรียนที่ให้มากกว่าแค่การให้ความรู้ซึ่งสนองความต้องการส่วนบุคคลของนักเรียน จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมักจะมุ่งหวังว่าโรงเรียนจะเป็นสถานที่ที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพได้ โรงเรียนจึงต้องปรับกระบวนการทัศนในการบริหารให้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ดังที่สมศักดิ์ สันธุระเวช (2541 : 18) ได้กล่าวถึง

โรงเรียนไว้ว่า การบริหารโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ เป็นการจัดกระบวนการทำงานเพื่อให้นักเรียนที่จบการศึกษาในแต่ละระดับมีผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังของหลักสูตร เกิดความพึงพอใจ ประทับใจและความมั่นใจต่อสังคมและลูกค้า มาตรการที่สำคัญยิ่งก็คือนโยบาย ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารที่จะต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และมีการจัดทำนโยบายในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นในแต่ละปีการศึกษา และในด้านของครูก็ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ดังที่กัญนิภา พรหมณโฬพิทักษ์ (2549 : 70) กล่าวถึงบทบาทของครูไว้ว่า การปฏิรูปการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษา แต่แนวคิด แนวปฏิบัติในการปฏิรูปการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้นั้น ครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาและขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามความคาดหวัง และเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนการสอนบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ครูจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาให้ใช้กระบวนการทางปัญญา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ใช้กระบวนการทางสังคมมีส่วนร่วมในการเรียนและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ สอดคล้องกับที่สุดาวรรณ เครือพานิช (2549 : 81) กล่าวไว้ว่าครูเป็นคนสำคัญที่จะสร้างกลไกต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นที่จะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน โดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ และแม้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนคิดเป็น และมีกระบวนการคิดจะเป็นเรื่องยาก แต่ก็ เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาฝึกฝนได้ ดังนั้นกระบวนการทางการศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนแต่ละคนที่จะต้องแสวงหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนคิดเป็นต่อไป

3.3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านมีความสุขที่คาดหวังกับคุณลักษณะด้านมีความสุขที่เป็นจริงของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะด้านมีความสุขที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะด้านมีความสุขที่เป็นจริงทุกพฤติกรรม โดยคุณลักษณะด้านมีความสุขที่คาดหวังและคุณลักษณะด้านมีความสุขที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกพฤติกรรม ซึ่งแม้ว่าผลการวิจัยจะสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ก็ตาม แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าคุณลักษณะด้านมีความสุขที่คาดหวังและคุณลักษณะด้านมีความสุขที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากแทบไม่แตกต่างกัน แม้ว่าในปัจจุบันจะมีภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนอย่างมากมาย เช่น การทะเลาะวิวาท การแต่งกาย เรื่องซู้สาว ยาเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ ซึ่ง จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต พบว่าในหลาย ๆ โรงเรียนได้มีการนำเอากระบวนการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนมาใช้เพื่อแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ดังที่อภิชาติ เสรณ์วิชัยกิจการ (2547 : 59) ได้กล่าวถึงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า การแก้ปัญหาภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนวิธีการหนึ่ง คือการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาดำเนินการอย่างจริงจัง เนื่องจากการติดตามประเมินผล พบว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ช่วยป้องกันและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังช่วยส่งเสริมคุณภาพที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นสุข ซึ่งในการเรียนรู้ย่อมมีความสุข สำราญ วังนุราช (2541 : 61-62) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีความสุขในการเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ประการแรก ผู้เรียนทุกคนได้รับการยอมรับ มีสิทธิที่จะเป็นตัวของตัวเอง มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิดความสามารถ มีจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างจากคนอื่น ผู้เรียนควรมีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของเขา มีโอกาสเลือกอนาคตของเขาเอง ประการที่สอง ครูมีเมตตา จริงใจและอ่อนโยนต่อนักเรียนทุกคนโดยทั่วถึง มีความเข้าใจในความรู้สึกของนักเรียน ความใฝ่ฝันของนักเรียน และครูจะต้องเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนโดยเท่าเทียมกัน มีความยุติธรรมและวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ประการที่สาม นักเรียนเกิดความรักความภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ทุกเวลา รู้จักตนเอง เห็นคุณค่าของชีวิต รับผิดชอบต่อหน้าที่ของการมีชีวิตอยู่ ยอมรับทั้งจุดดีและจุดด้อยของตนเอง และคิดหาวิธีปรับปรุงแก้ไข เข้าใจธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลง และรู้จักปรับตนเองให้อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้โดยไม่เสียสุขภาพจิต ประการที่สี่ นักเรียนแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อจะได้ค้นพบความสามารถของตนเอง ประการที่ห้า บทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเข้าใจอยากให้ได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่ เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองเพื่อให้ได้ผลที่สมจริง อยากศึกษาให้ลึกซึ้งเพิ่มเติม เกิดความตื่นเต้นและภาคภูมิใจในข้อค้นพบใหม่ ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ และสามารถถ่ายทอดแนวความคิดเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบด้วยความภาคภูมิใจ รักการเรียน มีระบบในการเรียน และเห็นประโยชน์จากการเรียน ซึ่งไม่ได้มีติดจำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน ประการสุดท้าย สิ่งที่เราเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในบทเรียน แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตความเป็นจริง จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งพฤติกรรม การสอนของครูจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงจากที่เคยเป็นมา และส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือการจัดบทเรียนให้มีความสุขสนุกสนาน มีความแปลกใหม่ชวนให้ตื่นเต้น จูงใจให้ติดตามตลอดเวลา โรงเรียนที่มีบรรยากาศให้มีความสุข ความสนุกสนานเพลิดเพลินจะทำให้นักเรียนเกิดความพึงใจ มีความรู้สึกรักโรงเรียน อยากมาโรงเรียน ซึ่งเกิดขึ้นได้กับเด็กทุกคนและทุกวัย ตั้งแต่

เด็กเล็กกระตะบอนุบาลไปจนถึงเด็กโตในระดับประถมศึกษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนสามารถช่วยให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุขและการเรียนนั้นก็จะเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนสู่การเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขนั้น จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนในรอบด้าน ควรจะต้องพัฒนาเชิงระบบของสังคมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนควบคู่ไปด้วย ดังที่สมชาย เทพแสง (2548 : 46) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องของคุณภาพนักเรียนไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพนักเรียนควรจะปลูกฝังให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ และเสริมสร้างให้มีความรู้ความสามารถในการบริหาร และจัดการกับความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ได้ หรือดังที่ สุดาวรรณ เครือพานิช (2548 : 52) กล่าวว่า ในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กไทยให้เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมไทยได้นั้น ขึ้นอยู่กับการอบรมสั่งสอนและการเลี้ยงดูของทุกคน ทุกฝ่าย สำหรับการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ไปตลอดชีวิต และสามารถที่จะสร้างองค์ความรู้และพัฒนาเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง และมีคุณภาพบรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครและของชาติต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

เนื่องจากผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน พบว่า คุณลักษณะที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงทุกด้าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านดี โรงเรียนควรให้ความสำคัญและควรมีการจัดกิจกรรมการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างค่านิยมที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและวินัยในตนเอง โดยเน้นเรื่องความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น กิจกรรมค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นต้น

1.2 ด้านเก่ง ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญและควรแสวงหาวิธีการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียน โดนเน้นส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนคิดเป็นและเกิดทักษะ

กระบวนการคิด เช่น การสอนโดยการตั้งคำถาม การสอนแบบโครงงาน รวมถึงใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการสอน เป็นต้น ในการปรับปรุงคุณภาพของนักเรียนในด้านการเป็นคนเก่งควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมให้นักเรียน

1.3 ด้านมีความสุข โรงเรียนควรให้ความสำคัญและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ให้รู้จักรักษาสุขภาพของตนเองให้สมบูรณ์แข็งแรง หลีกเลี่ยงจากยาเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของผู้ปกครอง ในภาพรวมทุกเขตในกรุงเทพมหานคร

2.2 ควรมีการวิจัยคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของครูและผู้บริหาร

บรรณานุกรม

- กสิกรไทย. ธนาคาร. การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : สู่วิวัฒนาการและความมั่นคงของชาติ
ในทศวรรษหน้า. เอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง "ยุทธศาสตร์การศึกษาไทยใน
ยุคโลกาภิวัตน์" ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์, 18 ตุลาคม พ.ศ. 2538.
- กัญญา พราหมณ์พิทักษ์. เส้นทางสู่การปฏิรูปการเรียนการสอน. วารสารวิชาการ. 9, 4
(ตุลาคม - ธันวาคม 2549) : 71.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ
50 ปี. ในหลวงกับการศึกษาไทย : ห้าทศวรรษสิริราชสมบัติ. กรุงเทพฯ : 2540.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- , พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : 2542.
- , มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล๊อค, 2543.
- จริยา จิววรรณกร. ความพร้อมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในการปฏิรูปการเรียนรู้
"ผู้เรียนสำคัญที่สุด". วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- จิราวรรณ ศรีวัฒนะ. ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
แกนนำที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- ฉันทนา อุดมสิน. การศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต
ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครอง .
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. บรรยายภาคในชั้นเรียนและการจูงใจนักเรียน . วารสารวิชาการ. 4, 4
(เมษายน 2544) : 42.
- บัญชา จันทร์รักษา. ทัศนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.

พรทิพย์ รัตนวิเชียร. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

มานะ ร้อยดาพันธ์. การศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543.

มาโนช เงามูทอง. คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ, 2548.

มีชัย เชื้อมจินดา . หลักสูตร Learner-centerness กับบริบทสังคมไทย. วารสารวิชาการ 4 , 4 (เมษายน 2544) : 8 .

รจนา อาจศิริ. การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามที่กำหนดในจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ตามการประเมินและความคาดหวังของผู้ปกครอง : กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2546.

รัตนา แสงบัวเผื่อน. 2 ปีกับการปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ . วารสารวิชาการ. 5 , 9 (กันยายน 2545) : 24-30.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พลังการเรียนรู้ : ในกระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ : SR Printing Limited Pratership, 2542.

วิจัยทางการศึกษา, กอง กรมวิชาการ. การศึกษาศักยภาพของเด็กไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2540). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

-----, การศึกษาศักยภาพของเด็กไทย พ.ศ. 2541. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

-----, รายงานการวิจัยเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะดี เก่ง มีสุข ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. 2544. อัดสำเนา.

วิชาการ,กรม. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.

วิชาการ, กอง สำนักการศึกษา. ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.

กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.

-----, เด็กดีมีครูสร้าง ที่บางกอก . กรุงเทพฯ , 2547.

-----, แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2546.

-----, แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.

-----, แผนพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย , 2545.

-----, แผนยุทธศาสตร์สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2547-2549. กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.

สมชาย เทพแสง. การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นมาตรฐาน. วารสารวิชาการ. 2 , 10 (ตุลาคม 2542) : 23.

-----, เปรียบเทียบนโยบายการปฏิรูปโรงเรียนในต่างประเทศการประยุกต์สู่การพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนในประเทศไทย. วารสารวิชาการ. 8 , 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2548) : 46.

สมบัติ กาญจนารักษ์วงศ์. สอนอย่างไรให้คิดเป็นทักษะการคิดขั้นสูงและความพึงพอใจของนักเรียน . วารสารวิชาการ. 7 , 2 (เมษายน-มิถุนายน 2547) : 6.

สมศักดิ์ สินธุเวช. การประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารวิชาการ. 1 , 9 (กันยายน 2541) : 18.

-----, การประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารวิชาการ. 1 , 9 (กันยายน 2541) : 19.

-----, มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2542.

สิงห์เชษฐ์ มิรัมย์. การศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ตามความต้องการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและครูประถมศึกษาในเขตปริมณฑลและ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

สุดาวรรณ เครือพานิช. คุณลักษณะของเด็กไทยยุคใหม่. วารสารวิชาการ. 8 , 4 (ตุลาคม-กันยายน 2548) : 48.

สุดาวรรณ เครือพานิช. โรงเรียนดีมีคุณภาพ. วารสารวิชาการ. 9 , 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2549) : 84.

แสงเดือน หนูแข่ง. ศึกษาทัศนะของครูและผู้บริหารที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่เป็นจริง และที่คาดหวังของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พังงา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546.

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. บทสรุปการประเมินภาพรวมการจัดการศึกษาของ กรุงเทพมหานคร ในระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (2545 – 2549) ระยะครึ่งแผน. กรุงเทพฯ : 2549.

----- . รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ปี การศึกษา 2548. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2549.
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). มาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549 – 2553). กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.

สำนักงานนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร. สถิติ 2545 กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

หน่วยการศึกษานิเทศน์, สำนักงานการศึกษา. แนวทางส่งเสริมโรงเรียนให้มีมาตรฐานประกันคุณภาพได้. กรุงเทพฯ : 2542.

อภิชาติ เศรษฐวิชัยกิจการ. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. วารสารวิชาการ. 7 , 2 (เมษายน - มิถุนายน 2547) : 59.

อ่ำรุ่ง จันทวานิช. http://www.onec.go.th/news46/pr/sala/s_500402.htm. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2549.

Joyce, C.F. Parental Choice in the Public Elementary School : Who Chooses and Why (School Choice). Dissertation Abstracts International 53 (October 1992) : 53/04 DAI-A. 1992.

Krejcie, Robert. And Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Education and Psychological Measurement. 30 (3) : 608-610 ; Autumn, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชราวดี จงประดับเกียรติ
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. อาจารย์อุดมศักดิ์ นาคี
หัวหน้าฝ่ายวัดและประเมินผล สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. นางเรวดี พระวิวงศ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมบพิตร
4. นางสาวพัชรี สงวนเดือน
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม
5. นายประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์
ศึกษาธิการเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0564.11.1/528

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์เพชรวดี จงประดับเกียรติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพัชรินทร์ แซ่เจียง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณภาพที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลัมบริบูรณ์	ประธานกรรมการควบคุม
2. อาจารย์ทวีศักดิ์	จงประดับเกียรติ	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.11.1/524

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิรยุรจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์อุดมศักดิ์ นาคี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพัชรินทร์ แซ่เจียง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณภาพที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง” ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	ประธานกรรมการควบคุม
2. อาจารย์ทวีศักดิ์	จงประดับเกียรติ	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เกรษฐะจรัส)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.11.1/525

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางเวดี พระวิวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพัชรินทร์ แซ่เจียง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณภาพที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลัมบริบูรณ์	ประธานกรรมการควบคุม
2. อาจารย์ทวีศักดิ์	จงประดับเกียรติ	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศาสตร

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.11.1/527

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางพัชรี สงวนเดือน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพัชรินทร์ แซ่เจียง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณภาพที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	ประธานกรรมการควบคุม
2. อาจารย์ทวีศักดิ์	จงประดับเกียรติ	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.11.1/526

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพัชรินทร์ แร่เจียง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณภาพที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง” ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	ประธานกรรมการควบคุม
2. อาจารย์ทวีศักดิ์	จงประดับเกียรติ	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สราวุธ เศรษฐวงษ์)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0564.11.1/529

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนริศรุจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวพัชรินทร์ แซ่เจียง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณภาพที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	ประธานกรรมการควบคุม
2. อาจารย์ทวีศักดิ์	จงประดับเกียรติ	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือมายังท่าน ขออนุญาตแจกแบบสอบถามในสถานศึกษาของท่าน เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรยุทธ์ เศรษฐสุวรรณ)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ในทัศนะของผู้ปกครอง
แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อ
คำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียน ใน
ทัศนะของผู้ปกครอง ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือระดับคุณลักษณะมาก
ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน
โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้เรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุข

2. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตรงตามความเป็นจริงและตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพื่อคำตอบของท่านจะได้เป็นประโยชน์ในการเป็นข้อมูลพื้นฐาน
ให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพระนคร ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ
ผลผลิตของโรงเรียนให้เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

พัชรินทร์ แซ่เจียง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงสำหรับท่าน ช่องว่างโปรดเติมข้อความให้สมบูรณ์

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. ปัจจุบันท่านอายุ

☐

น้อยกว่า 30 ปี

☐

30 – 40 ปี

☐

41 – 50 ปี

☐

51 – 60 ปี

☐

มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

☐

ประถมศึกษา

☐

มัธยมต้น

☐

มัธยมปลาย

☐

อนุปริญญา

☐

ปริญญาตรี

☐

สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

☐

ค้าขาย

☐

รับจ้าง

☐

ข้าราชการ

☐

พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐

อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ระดับชั้นที่บุตรหลานของท่านกำลังศึกษาอยู่

☐

ป. 4

☐

ป. 5

☐

ป. 6

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่คาดหวังและที่เป็นจริงของนักเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วพิจารณานักเรียนในปกครองของท่านว่านักเรียนมีลักษณะ / พฤติกรรมที่คาดหวังและที่เป็นจริง อยู่ในระดับใด จาก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับที่ท่านพิจารณา โดยมีคำตอบดังนี้

ถ้าตอบ มากที่สุด	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะ / พฤติกรรมนั้น	81 – 100 %
ถ้าตอบ มาก	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะ / พฤติกรรมนั้น	61 – 80 %
ถ้าตอบ ปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะ / พฤติกรรมนั้น	41 – 60 %
ถ้าตอบ น้อย	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะ / พฤติกรรมนั้น	21 – 40 %
ถ้าตอบ น้อยที่สุด	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะ / พฤติกรรมนั้น	0 – 20 %

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ลักษณะ / พฤติกรรม ที่คาดหวัง					ลักษณะ / พฤติกรรม ที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	มีวินัย		✓						✓		
00	มีความเมตตากรุณา		✓					✓			

คำอธิบายประกอบตัวอย่าง

จากคำถามข้อ 0 แสดงว่า ผู้ปกครองพิจารณานักเรียนมีวินัยตามที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก และตามที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง

จากคำถามข้อ 00 แสดงว่า ผู้ปกครองพิจารณานักเรียนมีความเมตตากรุณาตามที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก และตามที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ลักษณะ / พฤติกรรม ที่คาดหวัง					ลักษณะ / พฤติกรรม ที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
43	ให้เกียรติผู้อื่น										
44	ร่าเริงแจ่มใส										
45	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น										
46	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ										
47	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลักศาสนา										
48	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา / นันทนาการ										
49	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นและของไทย										

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวพัชรินทร์ แซ่เจียง
วันเดือนปีเกิด	14 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ที่อยู่ปัจจุบัน	3/1 ถนนหน้าพระธาตุ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดมหาธาตุ สำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัมเขี้ยว จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางเมืองเขื่อนฝ่องอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2542	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร